DUMITRU SOLOMON

Între etaje

autoparodie

PERSONAJELE

(în ordinea intrării în acţiune)

ANDREEA
DANIEL
SPECTATOAREA
REGIZORUL
DOAMNA TRIFOI
TEODORESCU
ALBU
VLADIMIR
DADÎRLAT

Scena este goală, absolut goală, aşa cum arată ea doar în vacanţă, aşa cum nu a văzut-o, poate, niciun spectator. Singura construcţie care, poate, nu are nicio legătură cu spectacolul, este o scară. În faţa ei, un mic panou-anunţ, pe care sunt desenate şapte trepte şi care cuprinde următorul text: SCARA NU DUCE LA POD. Anunţul va fi prezent pe tot parcursul spectacolului. Undeva, în imensitatea pustie a scenei, un trup inert, acoperit cu ziare. Intră Daniel. Se apropie, ezită, apoi ridică un ziar şi, timp de o secundă, vedem chipul palid al unei femei frumoase.

Acoperă din nou faţa femeii, face câţiva paşi către spectatori şi se adresează sălii pe un ton alb.

DANIEL: Teatrul nu e viata. *(Se opreşte, ca şi cum ar aştepta să fie contrazis, apoi continuă, fără vreun accent polemic.)* Teatrul e mai-mult-decât-viaţa. Este esenţa vieţii. *(Pauză.)* Gata. Luaţi-o! *(Femeia este scoasă din scenă.)* Astă-seară ar fi trebuit să jucăm o piesă cu personaje, conflicte şi dialoguri cu-n viaţa... *(Pauză.)* Dar a murit o femeie. Numele ei era Andreea. Piesa pe care trebuie s-o jucăm în seara asta e scrisa pe baza unui fapt divers: o femeie a murit, nu se ştie în ce împrejurări. Dar oare acesta e teatrul? Este teatrul un loc în care ne întâlnim cu oamenii şi întâmplările de pe stradă, din blocul, din instituţia noastră, din *viaţă?* Sau e mai mult? Ori, poate, mai puţin?... „Doamna Bovary" a fost scrisă tot pe baza unui fapt divers. O femeie s-a sinucis. La fel, „Anna Karenina". Dar Flaubert spunea: „Emma sunt eu", ceea ce sună mai cutremurător decât „statul sunt eu". Este teatrul scena faptului divers? Este el... *(Din sală. O spectatoare întrerupe rezolut digresiunea.)*

SPECTATOAREA: Nu vă supăraţi. Nu vă cunosc, nu mă cunoaşteţi. Dar eu am venit aici să râd *teatru* şi nu să ascult un discurs *despre teatru.* Ceea ce-mi spuneţi dumneavoastră, pot citi într-un articol din ziar. E mai simplu. Şi mai comod. Şi mai ieftin.

DANIEL: Consideram că ar fi bine să ştiţi şi dumneavoastră, spectatorii, ce anume se întâmplă în acest spaţiu magic al scenei, în acest...

SPECTATOAREA: Mulţumesc. Dar de ce ne socotiţi proşti?

DANIEL (se *apără):* Departe de mine gândul să vă...

SPECTATOAREA *(se întoarce spre ceilalţi spectatori):* Se consideră cineva din această sală prost? Îl rog să ridice mina. *(Aşteaptă. Fireşte, nimeni nu ridică mâna.)* Nimeni. *(Lui Daniel.)* Vedeţi? Nimeni nu simte nevoia să i se explice... Dacă aveţi ceva de arătat, arătaţi-ne!

DANIEL: Tocmai asta voiam să vă spun. Teatrul nu *arată,* ci *reprezintă.*

SPECTATOAREA (*cu îngăduinţă):* Atunci, reprezentaţi-ne!

DANIEL *(încurcat)*: Dar n-am spus tot ceea ce trebuia să…

VOCEA REGIZORULUI *(de undeva din culise*, *ori, poate*, *din sală):* Ajunge! Nu polemiza cu spectatorii.

DANIEL *(rosteşte precipitat textul pe* care, *totuşi, a fost nevoit să-l înveţe):* Dată fiind această situaţie paradoxală a teatrului, de receptor şi emiţător totodată, va trebui să…

VOCEA REGIZORULUI: Treci peste asta!

DANIEL *(încurcat):* Da… *(Îşi adună greu ideile.)* Prin urmare… a murit o femeie. Cine este această femele? Ce s-a întâmplat cu ea? De ce a murit? În ce împrejurări? Piesa aceasta va trebui s-o scrie cineva…

SPECTATOAREA: Ba bine că nu!

DANIEL *(stingherit):* Un scriitor. Pe acest scriitor îl voi interpreta eu. Aş avea nevoie de două săptămâni la o casă de creaţie… *(Către culise.)* Vă rog, un minimum de decor… *(Sunt aduse elemente de decor şi de mobilier sugerând o cameră la o casă de creaţie. În timpul instalării decorului. Daniel profită spre a mai spune ceva despre teatru.)* Dumneavoastră — chiar şi dumneavoastră, stimată spectatoare — nu veţi crede niciodată că personajele şi întâmplările de pe scena sunt adevărate…

SPECTATOAREA: Dacă sunt adevărate, cred, de ce nu?

DANIEL: Credeţi, fiindcă stabilim o *convenţie.* Doar n-o să-mi spuneţi că scena asta este o cameră, că ne aflăm *chiar* la o casă de creaţie, că eu sunt cu *adevărat* scriitor…

SPECTATOAREA: După cum vă exprimaţi, trageţi mai mult spre critic, decât spre scriitor…

DANIEL: Oricum, faptul că eu joc şi nu sunt în realitate ceea ce joc, este concludent, nu?

SPECTATOAREA: Nu.

DANIEL: Fără să argumentaţi?
SPECTATOAREA: Dacă ştiam că vin la teatru că să mi se pună întrebări, mă pregăteam de-acasă.
DANIEL: În fond, eu am sarcina să vă conving…
SPECTATOAREA: Mă rog. Dacă aveţi sarcină…
DANIEL: …că teatrul, respectiv ceea ce se petrece pe scenă, nu este o *ilustrare* a vieţii, ci o *metaforă* a ei. Dumneavoastră nu veniţi la teatru să vedeţi ceea ce vedeţi acasă, pe stradă sau la serviciu. Veniţi să vedeţi nişte sentimente, nişte pasiuni, nişte idei. Altfel spus, nişte *esenţe* ale vieţii.
SPECTATOAREA: Oricum, nu vin să ascult discursuri.
DANIEL: Aveţi buletinul de identitate la dumneavoastră?
SPECTATOAREA *(ofuscată):* Dacă e nevoie să mă legitimez şi la teatru… *(Scoate din poşetă buletinul şi-l arată.)* Poftim! Dar credeam că aici e altfel… *(Vrea să-i aducă buletinul.)*
DANIEL: Nu, mulţumesc. Tocmai asta voiam să vă spun: că e *altfel.* Priviţi fotografia de pe buletin. *(Spectatoarea, nedumerită, îşi priveşte fotografia.)* Este exactă, nu?
SPECTATOAREA *(ezitând):* Da…
DANIEL: Adică părul, gura, ochii, urechile sunt ale dumneavoastră…
SPECTATOAREA: Sigur.
DANIEL: Dar este *aceasta* fotografia care vă reprezintă în modul cel mai *adevărat?* Aţi oferi-o spre amintire iubitului dumneavoastră?
SPECTATOAREA: Sunt căsătorită.
DANIEL: Soţului, copiilor, prietenilor?
SPECTATOAREA: Nu.
DANIEL: De ce?
SPECTATOAREA: Fiindcă e… *(se jenează)* de buletin.
DANIEL: Şi nu vă seamănă?
SPECTATOAREA: Nu-i vorba de asta… *(Găseşte greu cuvintele că să explice.)* Dar e… prea… de legitimaţie…

adică... nu are niciun haz... nu asta am vrut să spun... *Nu sunt eu.*

DANIEL: Aţi spus totuşi că este exactă... Că părul, nasul, ochii, gura, urechile sunt ale dumneavoastră...

SPECTATOAREA: Sunt, bineînţeles că sunt... Dar... Nu, n-aş putea spune de ce, dar nu mă reprezintă... N-aş da-o că amintire... Am altele care sunt mai... mai altfel... *(Vrea să le arate.)*

DANIEL: Mulţumesc, vă cred. Ei bine, teatrul care ar vrea să ilustreze realitatea ar arăta că o fotografie de buletin. *Exactitatea* este o însuşire a părţii exterioare a lucrurilor. *Adevărul* este înăuntrul lor. Nu aţi venit la teatru că să vedeţi o fotografie de buletin a vieţii, ci că să pătrundeţi pentru o clipă în *adevărul* ei, în *esenţa* ei. Înţelegeţi?

SPECTATOARE A: Nu vă mai contrazic, fiindcă sunteţi în stare să-mi cereţi să completez şi o fişă personală.

DANIEL *(râde, apoi priveşte scena):* Văd că scena e pregătită. Vă rog să-mi îngăduiţi să intru în rol. *(Se aşază la masă, cu maşina de scris în faţă. Se concentrează. Îşi caută* starea. *E neputinţa totală în faţa hârtiei albe... La un moment dat*, pare *că vrea să bată o literă, renunţă, chinul neputinţei se accentuează... Se aude vocea sufleurului:* „Sunt un idiot!” *Daniel nu reacţionează. Din nou, mai tare*: „Sunt un idiot!” *Nicio reacţie. Vocea sufleurului se aude până în fundul sălii:* „Sunt un idiot!” *Daniel, iritat, se adresează sufleurului.)* Nu mai sufla! Ştiu textul! Nu asta-i problema. *(Se întoarce* în *direcţia în care se află Regizorul.)* Totuşi, ce naiba joc eu aici, poţi să-mi spui?

REGIZORUL (*îşi face apariţia, pe scenă sau în sală):* Ţi-am explicat doar. Eşti în criză de creaţie. Nu poţi scrie. Ai capul gol. Sufletul, pustiu... Şi vrei, *trebuie* să scrii... E o stare de neputinţă.

DANIEL *(ridică braţele):* Nu cred! Pur şi simplu nu cred în povestea asta! Cine are ceva de spus, spune. Cine are

ceva de scris, scrie.

REGIZORUL: Sunt momente în viaţă în care te blochezi. Sau te poticneşti... Nu *poţi* face un lucru. că şi pe scenă...

DANIEL: Pe scenă-i altceva. Spun un text străin, nu-i *al meu*... În faţa a sute de oameni... care abia aşteaptă să mă pierd, să greşesc... Dar un scriitor, singur cu foaia de hârtie în faţă, de ce să nu poată scrie? Dacă joc rolul unui scriitor, mă gândesc la Shakespeare. Şi nu mi-l pot imagina stând că un neajutorat în faţa foii de hârtie goale.

REGIZORUL: Nu ştim cum a scris Shakespeare. Poate s-a poticnit şi el, înainte de *Hamlet...*

DANIEL: S-o fi poticnit, dar l-a scris!

REGIZORUL (cu *blândeţe):* Poate că vrei să scrii altfel decât al scris... şi nu găseşti drumul... E o criză... un impas... o disperare...

DANIEL: Când omul nu mai vrea să facă ceea ce a făcut până atunci, înseamnă că *ştie* ce are de făcut mai departe. Poate a intervenit ceva din afară...

REGIZORUL: De ce cauţi cauzele mereu în afară? E o ruptură în tine însuţi...

DANIEL: Ruptură de ce? Ce se rupe de ce?

REGIZORUL: Te rupi de ceea ce ai scris până acum. Nu-ţi mai place, ţi-e scârbă...

DANIEL *(râde):* Ha-ha! Vreau să-l văd şi eu pe scriitorul ăla! Dacă mi-l arăţi, înghit maşina asta de scris şi pe urmă plătesc de cinci ori valoarea ei... că tot nu-i bună de nimic.

REGIZORUL: Niciun scriitor nu va recunoaşte public scârba de propria lui operă. Dar în conştiinţa lui... Tu joci un impas de conştiinţă...

DANIEL: Şi de ce am abia acum impasul ăsta de conştiinţă? S-a-ntâmplat ceva? A intervenit ceva în existenţa mea?

REGIZORUL: Pui prea multe probleme. În fond, joci o

stare, şi nu un dosar judiciar. Nu *totul* trebuie explicat, în teatru. Imaginează-ţi o clădire cu trei etaje: etajul întâi e realitatea trăită, etajul doi e realitatea scrisă, iar etajul trei e realitatea retrăită pe scenă. Între aceste etaje nu se circulă cu liftul, ci pe nişte scări întunecate şi întortocheate. Unele explicaţii se mai pierd pe drum… Există un mister al artei care sublimează într-un fel misterul existenţei. Încearcă să joci starea asta fără să mai pui întrebări.

DANIEL *(ridică din umeri*, *total neconvins):* Mă rog. În limitele categoriei de retribuţie şi ale talentului… am să fac ce pot… *(Se aşază la masa de scris. Rosteşte textul fără prea mare convingere*, *dar* profesional.) Sunt un idiot! Am scris până acum peste douăzeci de piese. De fiecare dată cum au vrut alţii, nu eu: teatrele, regizorii, actorii, criticii, spectatorii… Dar eu, eu am ceva de spus? Al meu! Numai al meu! (Se *întrerupe. Se adresează Regizorului.)* Mi-a venit o idee!

REGIZORUL *(agasat*): Hai, domnule, că începuseşi bine.

DANIEL: Pe dracu', bine!

REGIZORUL (*cedează sincer):* Binişor.

DANIEL: Fii atent! Să presupunem că mi-e scârbă nu de ceea ce am scris, ci de ceea ce *voi* scrie.

REGIZORUL: Ce-i prostia asta?

DANIEL: Poate-i o prostie, dar mă incită. Ceea ce vreau să scriu mă scârbeşte… Dar *trebuie* s-o fac!

REGIZORUL: De ce?

DANIEL: De exemplu… destinul… Ideea crimei, la Macbeth, se naşte printr-o sugestie a destinului. Îl îngrozeşte gestul, dar *ştie că trebuie să-l facă.*

REGIZORUL: Baţi câmpii! Ce-i tot dai cu Macbeth? Aici nu-i vorba de crimă, ci de o piesă. O piesă de teatru.

DANIEL: Să zicem că piesa asta ar fi o crimă.

REGIZORUL: Şi victima cine ar fi?

DANIEL *(râde):* Spectatorii, actorii, regizorul, eu însumi, mai precis, conştiinţa mea.

REGIZORUL: Nu-i crimă. E masacru! Fii serios! Pierdem timpul.

DANIEL *(încăpăţânat): Trebuie* să scriu o piesă, dar mi-e scârbă de ceea ce *trebuie* să scriu.

REGIZORUL: Te obligă cineva s-o scrii?

DANIEL *(ecou):* Pui prea multe întrebări. În fond, joc o *stare* şi nu un dosar judiciar. Nu totul trebuie explicat, în teatru. Imaginează-ţi o clădire cu trei etaje... etc... etc...

REGIZORUL: Te cam tentează postul meu de regizor. *(Concede.)* Bine, să vedem...

DANIEL *(reintră în rol, se plimbă agitat prin scenă):* Sunt un idiot! Un cretin! Un ratat! Nu vreau! Nu pot să vreau! *(Intră doamna Trifoi.)*

DOAMNA TRIFOI *(speriată):* Ce s-a-ntâmplat?

DANIEL: Afară!

DOAMNA TRIFOI *(nu se intimidează):* Aici e casă de creaţie, nu casă de nebuni!

DANIEL: Şi, într-o casă de creaţie intră cine vrea, cum vrea şi când vrea?

DOAMNA TRIFOI *(înţepată):* Eu nu sunt „cine vrea”. Eu sunt administratorul!

DANIEL: Şi, asta vă dă dreptul să vă băgaţi în sufletul scriitorilor?

DOAMNA TRIFOI: Nu mă bag în sufletul nimănui. Eu răspund de linişte şi de ordine. Dumneata, de două săptămâni de când ai venit aici, urli în fiecare seară, dar n-ai scris nimic. Nicio literă.

DANIEL: M-aţi spionat? Mi-aţi cercetat hârtiile?

DOAMNA TRIFOI *(demnă):* Le-am şters de praf. În afară de praf, n-aveau nimic.

DANIEL: Mă priveşte! Nici măcar când sunt cu mine însumi nu mă lăsaţi în pace? Poftim, nu vreau să vreau să scriu, cum zice poetul.

DOAMNA TRIFOI *(sare peste nuanţe):* Iar eu nu vreau gălăgie în această casă.

DANIEL *(se stăpâneşte):* Bine, doamnă Trifoi. Veţi avea linişte. Noapte bună.

DOAMNA TRIFOI *(s-a domolit):* La urma urmei, dacă nu vrei să scrii, cum zici că zice poetul, te priveşte, cum zici dumneata. *(Complice.)* Decât să scrii o prostie, mai bine să nu scrii nimic. Apropo, ai auzit?

DANIEL: Nu ascult radio.

DOAMNA TRIFOI: Ce radio?! O femeie s-a aruncat de la etaj şi a murit.

DANIEL: Ce etaj?

DOAMNA TRIFOI: Trei.

DANIEL: Trei? Nu e grav. Unde s-a întâmplat asta?

DOAMNA TRIFOI: Aici în oraş. O chema Andreea.

DANIEL *(tresare):* Andreea?!

DOAMNA TRIFOI: O cunoşti?

DANIEL *(zâmbet enigmatic*); E un personaj din piesa pe care tocmai o scriu.

DOAMNA TRIFOI *(aruncă instinctiv o privire spre maşina de scris, în care zace foaia albă; ironic):* Aha! *(Deodată îşi dă seama că e ceva* în *neregulă.)* Cum adică, personaj? Am văzut-o cu ochii mei…

DANIEL: Şi eu.

DOAMNA TRIFOI *(pierde contactul cu logica):* Nu-i aşa că era frumoasă?

DANIEL *(nostalgic):* Da… foarte frumoasă…

DOAMNA TRIFOI (*cu mâna pe clanţa* uşii): Păcat! Păcat că a murit înainte s-o „scrii”! Bună seara şi spor la lucru! (*Iese*.)

DANIEL (*murmură în urma ei un text deloc amabil*, *apoi se trânteşte pe pat):* Andreea! De ce mi-ai făcut asta? Te-am iubit… te-am iubit atât de mult… O, nu fiindcă erai frumoasă şi tristă… Nu! Fiindcă erai singură şi aveai nevoie de mine… iar eu… şi eu aveam nevoie de tine… Sunt vinovat, Andreea, faţă de tine, sunt vinovat de soarta ta nenorocită… *(Se zvârcoleşte în pat.)* Te iubesc, Andreea, te iubesc, eşti cel mai bun şi cel mai

frumos personaj al meu, eşti singurul om care m-a făcut să-mi dau seama de vina mea faţă de oameni, să sufăr pentru ceilalţi, să cred în frumuseţea şi nefericirea oamenilor... De ce m-ai crezut?!... De ce-ai fost proastă, Andreea? De ce-ai fost frivolă? De ce te-ai jucat cu viaţa ta? *(Ciocănituri în uşă. Daniel urlă.)* Nu intraţi! Lăsaţi-mă! *(Ciocăniturile se repetă. Daniel strigă.)* Nu! *(Uşa se deschide încet şi intră Teodorescu.)*

TEODORESCU: Bună seara. Deranjez?

DANIEL (*furios):* Da. Tocmai lucram.

TEODORESCU *(zâmbitor):* Perfect. Ceea ce mă interesează pe mine este *însăşi* procesul de creaţie.

DANIEL *(corectează): Î*nsuşi. Cine sunteţi?

TEODORESCU (*îi întinde o mână, pe care Daniel se preface a nu o observa):* Teodorescu. Epistemolog. Locuiesc aici, la camera douăzeci şi patru. Am venit azi şi doream să vă cunosc.

DANIEL: Cu ce vă ocupaţi?

TEODORESCU: Cu epistemologia.

DANIEL: Ce coincidenţă fericită: sunteţi epistemolog şi vă ocupaţi cu epistemologia! Sunt prost şi n-am umor, domnule Teodorescu. Am aflat cu ce vă ocupaţi dumneavoastră. Aş putea să aflu cu ce se ocupă epistemologia?

TEODORESCU: Cu cunoaşterea. *(Scoate din buzunar un pacheţel, îl desface dând la iveală un sandviş cu parizer.)* Nu vă supăraţi, domnule Daniel, venind mai târziu aici, n-am fost inclus în porţie. Îmi permiteţi să servesc acest sandviş adus de-acasă. *(Daniel îl priveşte fix.)* Mulţumesc. *(Muşcă din sandviş.)* Doriţi? *(Întinde sandvişul spre Daniel, apoi îl retrage, fără să aştepte răspuns.)* Lucrez la o teză de doctorat privind cunoaşterea prin literatură... Mă documentez... Întreb, scotocesc, răscolesc... *(Muşcă din sandviş.)* Ce scriţi?

DANIEL: Nimic. Nu ştiu ce părere are epistemologia, dar ortoepia şi ortografia recomandă forma *scrieţi* şi nu

scriţi.

TEODORESCU: Păi... *(Mestecând.)* Chiar dacă în clipa de faţă nu scriţi... *(corectură) scrieţi* nimic, vă gândiţi la ceva... la ce o să scri... eţi. În fond, facem aceeaşi muncă. Dumneavoastră *(ex-cathedra)* realizaţi cunoaşterea prin ima-ginăţie, eu prin rá-ţi-une. Imagini şi concepte. Stări şi idei. Metafore şi silogisme.

DANIEL *(îl întrerupe):* Ştiu. Ar trebui să vă iubesc că pe un frate geamăn, dar nu pot. Din păcate, eu nu mă ocup de cunoaştere... Sau, mai bine zis, mă ocup de autocunoaştere...

TEODORESCU *(mestecând cu poftă)*; Nevastă-mea a uitat să-mi pună muştar. (*Arată ceea ce a mai rămas din sandviş.)* Desigur, orice cunoaştere este într-un fel o autocunoaştere. Ştiţi vorba lui Socrate: cunoaşte-te pe tine însăşi.

DANIEL *(corectează lejer): Î*nsuţi.

TEODORESCU (*calm*); Tot aia. Epistemologia este...

SPECTATOAREA: Iertaţi-mă, o să par cam necivilizată... că mă amestec... S-ar putea să vreţi să mă evacuaţi din sală... cu toate că am plătit şi eu biletul. că toată lumea... Poate că discuţia asta a dumneavoastră despre epi... epi...

TEODORESCU: Epistemologie.

SPECTATOAREA: Da... O fi interesantă, nu zic nu, dar nu pe scenă. Dumnealui *(arată spre Daniel)* a ţinut un discurs despre teatru... Dumneavoastră ţineţi acum un discurs despre... *(sare)* ocupaţia dumneavoastră... Dar la început ni s-a arătat o femeie moartă. Eu... şi cred că sunt în asentimentul celorlalţi spectatori... aş dori să ştiu ce s-a întâmplat cu femeia aceea... *(pauză),* dacă, bineînţeles, s-a-ntâmplat ceva...

DANIEL: Teatrul, stimată spectatoare, nu se ocupă de întâmplări... Pentru asta avem rubricile de fapt divers din ziare...

SPECTATOAREA: Mulţumesc. Nu vin prima oară la teatru.

Am mai văzut şi eu piese. Nu zic, vorbărie e destulă, dar aici nu se petrece nimic... E obositor, zău aşa!

REGIZORUL: Aveţi dreptate. *(Lui Teodorescu.)* Lasă dracului epistemologia, că nu de aia eşti pe scenă... Bagă-te în sufletul lui *(arată spre Daniel),* încearcă să afli totul, scormoneşte, scotoceşte, nu lăsa niciun ungher necercetat, niciun secret! Fără milă! ca în viaţă. E scriitor. Nu are dreptul la nicio tain A. Ce scrie, ce va scrie, cum se documentează, ce-i place, ce nu-i place, pe cine iubeşte, cu cine trăieşte, ce bea, cât bea, cât câştigă! Totul!

TEODORESCU: Mi-ai dat un rol stupid şi acum ai pretenţii... M-am documentat cu epistemologia asta... am căutat în toate dicţionarele, enciclopedice, filosofice, estetice... După ce că n-am nimic de jucat...

REGIZORUL: Ba ai! Ba ai! Tu eşti un fel de doamna Trifoi, eşti curiozitatea agresivă, care sapă canale peste tot şi mal ales În sufletul oamenilor... Ai păreri gata făcute... nu vrei să cunoşti, ci să-ţi confirmi părerile... N-ai nimic al tău.

TEODORESCU: Sandvişul mi l-am adus de-acasă...

REGIZORUL: Nu despre parizer e vorba! Nu ai nicio idee a ta. Vehiculezi numai idei străine... ale altora... lucruri ştiute...

TEODORESCU: Înţeleg. Un fel de critic care nu face decât să aplice nişte idei citite prin alţii... căruia nu-i place decât ceea ce se potriveşte cu schemele lui...

REGIZORUL *(rezolut):* Nu critic. Epistemolog.

TEODORESCU *(lui Daniel):* Să vedeţi, eu de felul meu sunt din sud. Mai precis, din sud-est.

DANIEL *(înţelegător):* Din sud-estul Europei, da.

TEODORESCU (absent): Al ţării. Am terminat un liceu cu profil electrotehnic, dar, fiindcă încurcasem nişte fire şi a luat foc...

DANIEL: Liceul?

TEODORESCU: Instalaţia. M-au scos. S-a observat că scriu

frumos, îngrijit, m-au trimis la o gazetă.

DANIEL: Grija faţă de om.

TEODORESCU: Am scris eu ce-am scris, până când a zis cineva că ce caut eu în meseria asta…

DANIEL: Şi v-au scos.

TEODORESCU: Exact. Cineva m-a sfătuit să mă fac epistemolog.

DANIEL: Altcineva…

TEODORESCU: Da, altcineva. Am urmat secţia de epistemologie şi acum, dacă tot sunt epistemolog, de ce să nu fiu şi doctor, mi-am zis eu, în sinea mea…

DANIEL: N-aveţi idee cât mă bucur! Doar nu mă întâlnesc în fiecare zi cu un doctor în epistemologie…

TEODORESCU *(modest):* Încă nu-s. Abia mă pregătesc.

DANIEL: O să fiţi, o să fiţi, dacă scrieţi frumos. Şi, care va să zică, vă interesează literatura…

TEODORESCU: Numai aşa, din punct de vedere strict profesional.

DANIEL: Vai de mine! Dar nici nu v-am bănuit de altceva. Parcă voiaţi să-mi puneţi o întrebare…

TEODORESCU *(muşcă din sandviş):* Ce aveţi pe şantier?

DANIEL: Cărămizi.

TEODORESCU: Mă refeream la şantierul de creaţie.

DANIEL *(arată):* O maşină de scris portabilă, marca Olivetti, şi cinci sute de foi albe.

TEODORESCU: Înţeleg. Sunteţi în criză de creaţie. Pot să vă ajut cu prezenţa mea?

DANIEL: Cu absenţa. Pot să vă încredinţez un secret?

TEODORESCU *(ideea de secret îi dă un imbold spre familiarism):* Spune, dar să nu-mi ceri să-l şi păstrez. Secretul e că banul. Dacă nu circulă, îşi pierde valoarea.

DANIEL *(se apropie de Teodorescu):* Ştii ce înseamnă scârbă de tine însuţi, de timpul irosit, de talentul îmbătrânit, de cuvintele inutile împrăştiate în lume?

TEODORESCU: Eu ştiu un lucru. *(Înghite bucata de*

parizer.) Nimic nu se pierde, totul se transformă.
DANIEL (*către Regizor):* Acum ar trebui să-i dau două palme dobitocului.
REGIZORUL: Dacă-ţi vine, dă-i!
TEODORESCU: Nu e motivat psihologic! (Se *fereşte.)* În fond, eu îţi vreau binele. Vreau să te ajut.
DANIEL: Toţi vor să mă ajute! Unul că dumneata mi-a făcut praf o piesă şi mi-a propus să mă ajute s-o fac mai bună sau să scriu ceva pentru amatori despre nişte copil care nu-şi ajută mama la bătrâneţe. Dumneata ştii ce înseamnă să nu *poţi* face un lucru fiindcă nu *vrei?*
TEODORESCU *(ferindu-se)*: E că şi cum nu ai *vrea* să faci un lucru fiindcă nu *poţi.*
DANIEL (*îl apucă de revere):* Nu-i adevărat! Este exact *invers!*
TEODORESCU *(ia un pahar cu apă de pe masă, bea puţin că să-şi ajute îmbucătura, apoi i-l întinde celuilalt):* Bea puţină apă şi linişteşte-te.
DANIEL *(îl loveşte peste mână, paharul cade):* Nu vreau să mă liniştesc. Liniştea o să ne ucidă pe toţi! înţelegi?
TEODORESCU: Nu. Dar aş vrea. Ce simte un scriitor când nu poate să scrie?
DANIEL *(apucă un scaun, îl ridică şi se îndreaptă decis spre Teodorescu, care se refugiază la uşă):* Ai să vezi imediat.

(Ciocănituri în uşă. Teodorescu, salvat, deschide uşa. Apare Vladimir. Daniel manevrează scaunul că fi când ar vrea să-i schimbe locul.)

VLADIMIR: Bună seara. *(Lui Daniel.)* Credeam că eşti singur şi jucăm şah.
DANIEL: Dânsul tocmai se pregătea să plece.
TEODORESCU *(întinde mâna, se recomandă):* Teodorescu. Epistemolog.
VLADIMIR *(simplu):* Vladimir.

TEODORESCU: Sunteţi poeta Vladimir?
VLADIMIR: Sunt *poetul* Vladimir. Dacă eraţi femeie, vă recomandaţi epistemoloagă?
TEODORESCU: Sunteţi o poetă... un poet foarte talentat. V-am citit toate volumele.
VLADIMIR *(sec):* Amândouă?... Eu nu v-am citit nimic. *(Lui Daniel.)* Când ai timp, ia şahul şi vino la mine. *(Lui Teodorescu.)* Nu vă spun că mi-a părut bine de cunoştinţă, fiindcă nu mi-a părut în niciun fel. Bună seara. *(Iese.)*
TEODORESCU: Teribilă femeie! Nu ştii ce are pe şantier?
DANIEL: Mă tem că versuri.
TEODORESCU: De ce semnează cu pseudonim masculin?
DANIEL: Că să nu apară în vreo antologie de poezie feminină.
TEODORESCU: Sunteţi prieteni?
DANIEL: Da.
TEODORESCU: Intimi?
DANIEL: Intimităţile nu se dezvăluie public.
TEODORESCU: De cine e influenţată?
DANIEL: Cred că de tatăl ei.
TEODORESCU: Şi tatăl ei e poet?
DANIEL: Nu. Chirurg. Mai vrei să ştii ceva?
TEODORESCU (*arid*): Multe. Dar văd că eşti grăbit. Mai vorbim noi. Salut! *(Iese.)*
DANIEL *(ia o cutie de şah de pe dulap şi se-ndreaptă spre uşă. Deschide uşa. În uşă, Albu):* Dumneavoastră?
ALBU *(privind suspicios în jur):* Numele meu e Albu.
DANIEL: Încântat. Ce doriţi?
ALBU: Am nevoie de ajutorul dumneavoastră... Nu aveţi dreptul să mă refuzaţi... Ştiu că soţia mea se află aici.
DANIEL: Aici*?*
ALBU *(examinând încăperea):* Pe aici, pe undeva... Poate că n-a venit încă. Poate că va veni...
DANIEL: Soţia dumneavoastră! Doamna Albu, care va să zică...

ALBU: Andreea se numeşte.
DANIEL *(tresare):* Frumos nume! Dar n-o cunosc şi nu văd ce treabă ar avea cu mine.
ALBU: V-a văzut toate piesele. Şi, când a aflat că sunteţi aici…
DANIEL: Aha! O voce indignată din rândul spectatorilor.
ALBU: Ce indignată?! Închipuiţi-vă, îi plac piesele dumneavoastră! Eu nu mă pronunţ, că nu le-am văzut…
DANIEL: Şi ce-i dacă nu le-aţi văzut?! Înjuraţi-le! Se poartă stilul. Acum am treabă… *(Îl împinge spre ieşire.)*
ALBU *(patetic):* Dacă nu mă ascultaţi, s-ar putea să se întâmple ceva grav.
REGIZORUL *(iese din umbră):* Nu aşa. Domnule, nu aşa! *(îl imită, exagerând patetismul.)* „Dacă nu mă ascultaţi, s-ar putea să se întâmple ceva grav!” Ce joci dumneata aici?
ALBU *(iritat):* Păi aşteptam să-mi spui. Habar n-am ce joc. Dramă? Comedie?
REGIZORUL *(pufneşte):* Dramă! Comedie! Te-ai învăţat cu sertăraşele. E dramă, scot din sertar glasul de piept, gestul amplu, faţa chinuită şi toate alelalte. E comedie? Scot celălalt sertăraş, cu strâmbăturile. Cu glasul de cap, cu ţopăiala, cu clipitul vesel spre sală…
ALBU *(supărat):* Uite ce-i, „maestre”, joc de douăzeci de ani teatru şi ştiu bine ce trebuie făcut… când lucrurile sunt *clare.*
REGIZORUL: Dar în *viaţă* lucrurile sunt întotdeauna *clare?* Ei bine, nu joci nici dramă, nici comedie. Joci, aşa, o amestecătură de viaţă cu artă, de dramă cu comedie, o… cum îi zicea un autor… *dramedie…*
ALBU *(râde):* La cuvinte suntem tari!
REGIZORUL: Cuvintele au şi ele rostul lor. Nu numai că să le ronţăiţi voi pe scenă.
DANIEL: Te rog, fără…
REGIZORUL *(retrage)*: Bine. Fără. Dar trebuie să

înţeleagă. De ce-mi pretinzi mie să-ţi dau tonuri *clare?* Uite, era un individ de care râdeau toţi, vesel, caraghios, plin de bancuri până în vârful unghiilor, care nu se supăra când i se făceau farse... personaj comic, jovial... Şi, într-o bună zi, s-a sinucis fiindcă nimeni nu-l lua în serios. Şi uite-aşa a *devenit* personaj tragic. Dar până atunci fusese pur şi simplu comic? Străduieşte-te să înţelegi şi aberaţiile vieţii... Să fii altfel...

ALBU *(imită):* „Străduieşte-te". De douăzeci de Ani mă *străduiesc...* zile şi nopţi... să fiu mereu altfel... altfel... altfel... toată lumea vrea *altfel,* mereu altfel... şi regizorii, şi spectatorii, şi criticii... şi într-o buna zi o să crăp... pe scenă sau acasă... şi în urma mea o să rămână ce? Nişte poze? Nişte afişe? Mereu se găseşte câte unul să-mi spună că nu-i bine aşa... că n-am înţeles... Pot eu să înţeleg pentru fiecare În parte? Să gândesc cu mintea fiecăruia? Să simt cu inima fiecăruia? Fiecare are Hamletul lui... numai eu nu am dreptul să-l am pe al meu... eu trebuie să-i am pe ai tuturor, şi nu pe rând, ci *con-co-mi-tent.* Ştiţi ce-nseamnă asta?

DANIEL *(zâmbeşte):* E greu.

ALBU *(grav):* E imposibil. Mă sfâşii în o mie. În o sută de mii de bucăţi, că să-i dau fiecăruia o bucată... şi eu cu ce rămân? Cu trei rânduri acre de cronică? Cu un nume pe afiş? Cu ce? Fiindcă sunt un om care-şi respectă meseria şi îmi pasă, domnule, *îmi pasă!*

REGIZORUL: Dramatizezi.

ALBU *(ironic):* Da, şi dumneata ai dori să *dramedizez,* sau cum îi zice...

SPECTATOAREA: Văd că nimeni nu protestează...

REGIZORUL: Atunci, protestaţi dumneavoastră...

SPECTATOAREA: Chiar aşa am să şi fac. Ce aveţi cu el? A zis foarte bine ce-a avut de spus.

REGIZORUL: De unde ştiţi?

SPECTATOAREA: Am mai fost la teatru, cu sau fără voia dumneavoastră, şi am mai văzut situaţii asemănătoare…

REGIZORUL: Aha! Şi vreţi că toate situaţiile asemănătoare să fie şi interpretate asemănător.

SPECTATOAREA: Dacă vreţi să faceţi experienţe, faceţi-le când sunteţi numai dumneavoastră. Fără public.

REGIZORUL: Nu vă supăraţi că vă-ntreb: ce meserie aveţi?

SPECTATOAREA *(răspunde „deştept"):* La teatru nu am decât o meserie: de *spectator.*

REGIZORUL: Perfect. Lăsaţi-mă să-mi fac şi eu meseria mea. De *regizor. (Se întoarce spre Albu.)* Albule, replica trebuie rostită alb.

SPECTATOAREA *(dispreţ):* Ha-ha-ha! Ce mai glumă! *(Se aşază.)*

ALBU: Alb? Ca şi cum n-ar fi vorba de mine, de ea, de viaţă şi de moarte?

REGLZORUL: Ca şi cum ar fi vorba de toate astea, dar hotărârea ta e luată de mult şi nu trebuie să te autoconvingi. *(Cu afabilitate.)* Hai, încearcă! Nu are niciun rost să te superi…

ALBU *(îl priveşte cu un soi de ură stăpânită*, *apoi îi întoarce spatele şi revine la Daniel, în timp ce Regizorul se face nevăzut; Albu rosteşte „alb", cum a fost învăţat.)* Dacă nu *mă* ascultaţi, s-ar putea să se întâmple ceva grav.

DANIKL: Şi de ce-mi spuneţi *mie?*

ALBU *(blând şi prevenitor):* Dumneavoastră sunteţi scriitor… *(Brusc, duce mâna la un buzunar din interiorul hainei, Daniel sare instinctiv într-o parte, că să se ferească, dar Albu scoate din buzunar un sul de hârtie de calc şi-l desfăşoară.)* Am aici proiectul unei maşini de nivelat. Apropiaţi-vă… nu vă fie teamă…

DANIEL *(se apropie, cu teamă totuşi, priveşte schiţa, nu pricepe):* De nivelat ce?

ALBU: Orice.

DANIEL *(ridică neputincios din umeri):* Nu pot să vă ajut. Nu mă pricep la nivelat. Dar de ce vreţi să nivelaţi... orice?

ALBU *(zâmbeşte superior):* De ce credeţi că lucrurile merg prost?

DANIEL: Care lucruri?

ALBU: Aşa, în general.

DANTEL: De ce?

ALBU *(pune sulul de hârtie la loc în buzunar):* Din cauza denivelărilor. Şi maşinile, şi oamenii, şi societatea, şi relaţiile internaţionale se împiedică mereu de denivelări... Sigur, lucrurile nu trebuie privite unilateral, fiindcă şi unele denivelări îşi au rostul lor... De pildă, munţii. Sau valurile. Sau, în cazul nostru, al humanoizilor...

DANIEL: Suntem oameni, nu humanoizi.

ALBU: *Vom fi,* poate, oameni, într-un viitor nu prea apropiat, *(Îşi continuă ideea.)* Anatomic vorbind, unele denivelări sunt chiar necesare. *(Exemplifică pe Daniel.)* De pildă, nasul. *(Îl apucă de nas cu două degete.)* Sau urechile. *(Idem.)* Sau... *(renunţă)* să nu mai insistăm. Dar nu toate denivelările, cum spuneam, sunt necesare şi utile. Dimpotrivă, Unele sunt de-a dreptul dăunătoare şi nocive. Şoselele, trotuarele, casele, chiar şi cultura, trebuie nivelate...

DANIEL *(agasat):* Bănuiesc că alte puncte de vedere nu contează în discuţie...

ALBU: Ba contează... Fiindcă aceste „alte puncte de vedere” îmi pun mereu beţe-n roate. Lucrez de zece ani la această invenţie... *(Scoate sulul de hârtie, vrea să-l desfăşoare.)*

DANIEL *(desperat):* Am văzut-o, am văzut-o!

ALBU *(bagă, liniştit, invenţia în buzunar):* M-am consacrat acestei lucrări de anvergură cu trup şi suflet. Am muncit zi şi noapte. Acasă şi la serviciu. Sunt un

pătimaş.

DANIEL: Frumos!

ALBU *(trist):* Nu-i nimic frumos în povestea asta, vă rog să mă credeţi. Unii au încercat să-mi fure invenţia. Alţii au vrut să-i iau coautori. Alţii, să mă ia pe mine coautor, la invenţia *mea.* Andreea e geloasă pe maşina mea de nivelat.

DANIEL: Cine n-ar fi?! *(Îl ia prevenitor pe după umeri, conducându-l spre uşă.)* Vedeţi, nivelul denivelărilor a crescut atât de mult, Incit o să fio destul de greu să aplicaţi invenţia dumneavoastră...

ALBU: Trebuie bătut fierul cât e cald... Ajutaţi-mă s-o recuperez.

DANIEL: Ce?

ALBU: Pe soţia mea. Dacă mă părăseşte, sunt un om mort.

DANIEL *(luminat):* Da, aveţi dreptate! Moartea nivelează totul! E o soluţie...

ALBU *(nu înţelege):* Ce soluţie? *(Daniel l-a împins dincolo de prag.)*

DANIEL: Soluţia supremă... universală... *(Îi strânge mâna.)* Felicitări. La revedere.

ALBU *(nedumerit):* Adică... vi se pare...

DANIEL: Mi se pare perfect, strălucit, irefutabil... Când nu va mai exista nicio denivelare, va fi o linişte desăvârşită, de mormânt, nu va mai tremura nicio frunză, nu va mai ciripi nicio păsărică, nu ne va mai durea capul, fiindcă, nu-i aşa, capul e denivelat faţă de trup, o să fie bine, minunat. La revedere, alergaţi iute şi valorificaţi comoara din buzunar, dar iute, până nu v-o ia altcineva înainte, succes, salut, curaj! *(Albu pleacă ameţit. Daniel priveşte o secundă* în *urma lui, apoi revine* în *cameră*, obosit că *după un efort mare, scoate din sertar o pilulă, îşi toarnă apă, ia pilula...)* Mă doare capul... Îmi plesneşte... *(Schimbă treptat adresa şi personajul, trecând de la monolog „jucat" la dialog* cu

publicul, de la scriitor la actorul care-l interpretează pe scriitor.) Ceea ce se petrece aici e nebunie curată! Mă doare capul efectiv, „pe bune”, cum se zice... Aş fi preferat de o mie de ori să joc rolul unui escroc, al unui pungaş, un rol din acelea pitoreşti, cu argo, cu limbaj „liber”, pe care să-l tot încarci... să iei aplauze la replică, la ieşire, la intrare... nu un scriitor cu probleme metafizice... existenţiale, estetice şi mai ştiu eu ce... cred că nici nu există, nici nu le au, sau poate că le au, dar să le aibă la ei acasă, nu pe scenă, fiindcă nu interesează pe nimeni. *(Se adresează anume Spectatoarei.)* Nu-i aşa? *(Aceasta dă din cap aprobator, dar nu prea decisă...)* Nu, e limpede, nu am ce căuta în toată povestea asta... Mă duc să fac un duş. Fac eu? Sau personajul meu? *(După o secundă de reflecţie.)* Amândoi.

(Intră în baie. Se aude duşul. Bătăi repetate în uşă. Intră doamna Trifoi şi Teodorescu.)

DOAMNA TRIFOI *(privind în jur):* Lipseşte... S-o fi dus să se plimbe prin ploaie. Auzi ploaia?

TEODORESCU *(cercetează totul):* Daniel îşi scrie piesele direct la maşină?

DOAMNA TRIFOI: Păi ce, a scris măcar un rând?

TEODORESCU: Şi ce scrie?

DOAMNA TRIFOI: Păi nu-ţi spusei? Nimic.

TEODORESCU: Dar ce are în cap?

DOAMNA TRIFOI: Ce are şi pe hârtie.

TEODORESCU *(răscolind prin hârtii):* Văd că nu are niciun fel de însemnări, note, planuri... Cum scrie?

DOAMNA TRIFOI *(ironic):* Din viată. *(Dispreţ.)* Ştie ăsta ce-i viaţa!

TEODORESCU *(scotocind prin sertare, prin dulap):* Undeva trebuie să existe *ceva...* A scrie înseamnă a *reda...* adică a *re-da...* că să *re-dai,* trebuie să iei. El de unde

ia? Unii iau din viaţă, cum bine spuneaţi…

DOAMNA TRIFOI *(mândră de a fi citată, dar lucidă):* Aşa e, dar nu e cazul lui…

TEODORESCU *(continuă):* …alţii iau din el… Şi mai sunt unii care iau din alţii…

DOAMNA TRIFOI: Ia fiecare de unde poate. *(Nostalgic.)* Nu se mai scrie că pe vremuri… L-ai citit pe Dumas?

TEODORESCU: Tatăl sau fiul?

DOAMNA TRIFOI *(habar nu are):* Dama cu camelii… *(Comparaţie.)* Ăştia… în loc să-i arate pe oameni aşa cum sunt, îi arată aşa cum îi văd ei… *(Se apropie „periculos” de Teodorescu.)* Dumneata cum mă vezi?

TEODORESCU (*retragere strategică):* Bine… adică… Vorbeam totuşi despre artă.

DOAMNA TRIFOI *(apropiindu-se din nou):* Vorbeşte-mi despre artă… *(Îi descheie* în *joacă haina.)* De ce eşti aşa slab? Nu prea mănând?

TEODORESCU *(încheindu-şi haina):* Mănânc… când am ce… Nu m-aţi băgat în porţie, am mâncat şi eu ce am luat de-acasă…

DOAMNA TRIFOI: De ce nu mi-ai spus? Imediat îţi servim masa! *(Pas înainte.)*

TEODORESCU (pas *înapoi):* N-am… n-am bon de masă…

DOAMNA TRIFOI: Scoatem noi… Din cele pe care le avem… Micşorăm, înjumătăţim… Vorbeşte-mi despre artă, aşa, cu pasiune, cu înflăcărare, cu emoţie…

TEODORESCU *(ca Daniel mai înainte):* Pot să-ţi încredinţez un secret?

DOAMNA TRIFOI *(îmbrăţişându-l tandru):* Cum să nu, domnu’ Teodorescu? Orice, orice! Să mergem mai bine la dumneata în cameră.

TEODORESCU *(rezistând eroic îmbrăţişării):* De ce?

DOAMNA TRIFOI: Ca să nu ne audă cineva.

TEODORESCU: Nu are cine. Uite care-i baiul: cu epistemologia asta nu-i nicio scofală. Cunoşti, cunoşti… şi tot prost rămâi. M-am hotărât să mă apuc de scris.

DOAMNA TRIFOI (*entuziasm fără margini):* Apucă-te! Apucă-te!

TEODORESCU *(se simte deocamdată apucat de doamna Trifoi, cam strâns,* şi *încearcă discret o eliberare):* Până una-alta, studiez ce şi cum scriu alţii. Pe urmă, îmi iau inima-n dinţi...

DOAMNA TRIFOI *(reia ofensiva):* Foarte bine! Foarte bine! Să le arătăm noi lor cum se scrie! Ce, e mare scofală?

TEODORESCU (*om de ştiinţă, până una-alta): Epistemologia* nu-i mare scofală. Scrisul, cică ar fi. Studiez procesul, iau de la unul, iau de la altul şi pe urmă m-apuc şi eu. Dar Daniel ăsta văd că stă cu hârtia goală.

DOAMNA TRIFOI: De la ăsta *(dispreţ total)* n-ai ce lua. Nu vezi, hârtia stă degeaba şi el se plimbă prin ploaie... *(Se deschide brusc uşa de la baie şi intră Daniel. Doamna Trifoi se retrage instantaneu din braţele lui Teodorescu.)* Vai, domnu' Daniel, ce ne-ai speriat! Aşa se intră în casă, că un uragan?

DANIEL: Fiecare intră cum vrea în casa sa.

TEODORESCU: *Casa sa...* Interesantă asociaţie de idei.

DANIEL: Cu ce treburi pe-aici? Aţi venit să faceţi curăţenie?

DOAMNA TRIFOI: Da. *(Şterge cu degetul un fir de praf de pe scaun.)*

DANIEL: Aţi mai făcut.

DOAMNA TRIFOI: Două mâncări strică. Două curăţenii nu strică.

DANIEL: Nici două mâncări n-ar strica aici, la dumneavoastră, că-s tare subţirele.

DOAMNA TRIFOI: Am să dau dispoziţie la bucătărie să taie parizerul mai gros.

DANIEL: Domnul Teodorescu a venit să vă ajute la curăţenie?

DOAMNA TRIFOI: Da.

TEODORESCU: Nu. Eu am venit din pură curiozitate.

DOAMNA TRIFOI: Mi-a promis să discutăm despre artă.
DANIEL (*ochi mari):* Aici?
DOAMNA TRIFOI: Oriunde. Despre artă se poate discuta oriunde. *(Către* Teodorescu.) Să-l lăsăm pe domnu' Daniel să scrie. *(Insidios, lui Daniel.)* Spor la lucru. *(Bătăi la uşă. Intră Vladimir.)*
VLADIMIR: O, ai oaspeţi... Te-am aşteptat să jucăm un şah... *(Daniel Adică din umeri*, *arătând vag spre musafiri.)*
DOAMNA TRIFOI: Jucaţi, copii, cât sunteţi tineri. Că mai târziu...
VLADIMIR: Mulţumesc. Un sfat venit de la o persoană în vârstă e aur pentru generaţia tânără. Apropo, când schimbaţi aşternutul?
DOAMNA TRIFOI: O dată pe săptămână.
VLADIMIR: Au trecut două.
DOAMNA TRIFOI: Dumneata crezi că în meseria noastră e atât de simplu? Scrii poezia şi, pac, o dai la ziar? Lucrăm în ramuri diferite.
VLADIMIR: Şi ce mai e nou în ramura dumneavoastră? *(Nu aşteaptă răspunsul, se adresează lui Daniel.)* Te aştept. Bună seara. *(Iese.)*
DOAMNA TRIFOI: Poeţii ăştia sunt nişte... *(Daniel se înfige în faţa ei*, *gata de ripostă)* ...băieţi buni, în fond. (*Lui Teodorescu.)* Să mergem. Abia aştept să-mi vorbeşti despre artă! *(Îl trage de braţ pe Teodorescu şi ies. Daniel îşi schimbă cămaşa, ia cutia de şah şi se îndreaptă spre uşă, o deschide şi se trezeşte faţă-n faţă cu Dădîrlat. Mirat.)* Dumneavoastră?
DĂDÎRLAT: Putem discuta ci te va minute între patru ochi?
DANIEL: Ne cunoaştem?
DĂDÎRLAT: Imediat. *(Închide uşa, îi întinde lui Daniel o mână încărcată de ghiuluri.)* Dădîrlat.
DANIEL (*îi strânge maşinal mâna)*: Tocmai plecam.
DĂDÎRLAT (*priveşte cutia de şah din mâna lui Daniel):* Aha, jucaţi table!

DANIEL: Şah.
DĂDÎRLAT: N-am timp. Ia loc. *(Daniel se aşază automat.)* Te-a vizitat o doamnă?
DANIEL: Da.
DĂDÎRLAT: O cunoşti?
DANIEL: Administratorul vilei.
DĂDÎRLAT: Ce? De când?
DANIEL: Nu ştiu. De mult.
DĂDÎRLAT: A fost nevasta mea.
DANIEL *(mirat):* Doamna Trifoi?
DĂDÎRLAT: Ce trifoi? Eu de trifoi vorbesc?
DANIEL: Eu da.
DĂDÎRLAT (*îi bagă un pumn sub bărbie):* Nu-mi arde de bancuri.
DANIEL *(convins):* Cred.
DĂDÎRLAT: Ce trifoi? Care trifoi? Eu vorbesc de Andreea.
DANIEL: Andreea? Ce doreşti, domnule?
DĂDÎRLAT: E fosta mea soţie. M-a părăsit pentru unul, Albu. Ce-i oferă el, dom'le? O chinuieşte cu o maşină de nivelat nenorocită şi a nenorocit-o şi pe ea.
DANIEL: Pe cine?
DĂDÎRLAT: Pe Andreea. La mine a beneficiat de tot ce-şi poate dori şi-şi poate visa o femele. Mă rog, în condiţiile noastre de echitate... Casă am?
DANIEL: Nu ştiu.
DĂDÎRLAT: Am. Şi ce casă! Tip vilă. Cu marmoră. Şi garaj. Maşină am?
DANIEL: Cred că...
DĂDÎRLAT: Am. Şi nu Dacia. Opel. Mobilă stil am?
DANIEL *(a învăţat lecţia):* Ai.
DĂDÎRLAT: Am. *(Se uită în jur. Pune radioul mai tare.)* Bani la C.E.C. Am?
DANIEL: Oho!
DĂDÎRLAT (*bucuros că l-a prins în cursă):* N-am. Nu-s prost să-i ţin la C.E.C., că să afle toată lumea secretul depunerii şi, la o adică, să fiu întrebat ce şi cum... Am

eu un loc mai bun.
DANIEL: Da.
DĂDÎRLAT (*alertă):* De unde ştii?
DANIEL: Dumneata mi-ai spus.
DĂDÎRLAT: Aşa-s eu. Vorbesc şi pe urmă mă căiesc. E un exemplar superb.
DANIEL: Ce?
DĂDÎRLAT: Andreea. Dacă Albu ăla n-o lasă în pace, îi stâlcesc mutra.
DANIEL: Stâlceşte-i-o. Trebuie să plec. *(Dă să se ridice.)*
DĂDÎRLAT (*îi apasă umerii*, *silindu-l să se aşeze):* Nu pricep de ce m-a lăsat ea pe mine şi s-a dus cu Albu. O umplusem de bijuterii. Am scos-o şi din serviciu, că să stea acasă.
DANIEL: Poate că-şi dorea altceva.
DĂDÎRLAT (*ca ars):* Altceva? Ce? Avea totul. Ţoale, blănuri, magnetofon stereo, casetofon japonez, băuturi străine, ţigări străine. Şi bibliotecă i-am cumpărat. Când avea chef să citească o carte, avea de unde.
DANIEL: Şi n-ai întrebat-o de ce s-a dus cu Albu?
DĂDÎRLAT: Ba am întrebat-o din primul moment. Şi ce crezi că mi-a spus? Că se plictiseşte. *(Tare.)* Se plictiseşte auzi?
DANIEL *(astupându-şi urechile*): Aud. Au mai fost cazuri. Şi în cărţi scrie.
DĂDÎRLAT: Asta-i! Cărţile au stricat-o! Ce naiba scrieţi voi în cărţi, de-i înnebuniţi pe oameni? Ce, îi învăţaţi pe oameni să li se urască cu binele? Asta-i scopul vostru? Eu ştiu că cărţile trebuie să-i îndrepte pe oameni.
DANIEL: Îi îndreaptă pe cei drepţi. Pe cei strâmbi nu-i poate îndrepta decât bătaia.
DĂDÎRLAT: Da? Pe Andreea au stricat-o cărţile. Au îmbolnăvit-o. Nu ne mai înţelegeam deloc.
DANIEL: Şi Albu?
DĂDÎRLAT (*suspicios)*: Îl cunoşti?
DANIEL: Spuneai că s-a dus la Albu.

DĂDÎRLAT: S-a dus. Un nenorocit! Cred că n-a scos-o o singură dată la restaurant. Poate, la autoservire. Ea, săraca, care era obişnuită numai cu restaurante cu 12% remiză.

DANIEL: Mda.

DĂDÎRLAT: Aşa i-am spus şi eu. Divorţează şi întoarce-te la mine.

DANIEL: S-a măritat cu Albu?

DĂDÎRLAT: Da' de unde!

DANIEL: Atunci, de cine să divorţeze ea?

DĂDÎRLAT: De mine. Divorţam şi pe urmă trăim fericiţi împreună.

DANIEL *(agasat):* Bine, divorţaţi şi trăiţi fericiţi împreună. Am treabă.

DĂDÎRLAT (*către Regizor):* Maestre, aş putea să vă deranjez un minut?

REGIZORUL *(apare):* De ce v-aţi oprit? Era foarte bine.

DĂDÎRLAT: Nu, nu, nu se poate! Ori îl joc pe individul ăsta aşa cum e, ca-n viaţă, ori fac altceva. Textul cade în absurd.

REGIZORUL: Ce-i aia *cade?* Poate se *ridică.*

DĂDÎRLAT: Cade, se ridică, puţin îmi pasă! Asta n-o pricep deloc: să divorţăm şi să trăim fericiţi împreună. E absurd!

REGIZORUL: Absurdul face şi el parte din viaţă.

SPECTATOAREA: Nu-i adevărat! Viaţa e raţională!

REGIZORUL: Cum aţi deduce raţionalitatea vieţii, dacă n-aţi compara-o cu absurdul ei?

SPECTATOAREA: Ce vedeţi dumneavoastră absurd... poftim... chiar în piesa asta?

REGIZORUL: *Dădîrlat şi Andreea* nu e absurd? Sau *Albu* şi *Andreea?*

SPECTATOAREA: De aceea îi părăseşte.

REGIZORUL: Dar până a-i părăsi?

SPECTATOAREA: Tot ce-i absurd se rezolvă în bine.

REGIZORUL: Moartea Andreei nu-i absurdă? Cum o

rezolvaţi?

SPECTATOAREA: Moartea nu se rezolvă în nici un fel.

REGIZORUL: Se rezolvă, se rezolvă cumva. De aceea, flecare se străduieşte să lase o urmă, o amintire... Unii construiesc palate, fântâni, scriu poeme, romane, inventează tot felul de minuni... fac copii... Fiecare aspiră la o dâră de nemurire...

DĂDÎRLAT: Dar noi... noi, actorii, ce lăsăm?

REGIZORUL: Întrebarea s-a mai pus. Sunt exact în situaţia dumneavoastră. Ne străduim şi noi...

DĂDÎRLAT: Prostii! Ştefanovici a murit de inimă, pe scenă, şi n-a lăsat în urma lui decât o nevastă bolnavă, trei copii şi datorii.

REGIZORUL: Şi nişte roluri...

DĂDÎRLAT: Cine şi le mai aminteşte, în afară de noi?

REGIZORUL *(o stare tulbure de iritare urcă în el):* Şi ce vreţi să fac eu? Ce vreţi? Asta e meseria pe care ne-am ales-o, *noi* ne-am ales-o... Dumneavoastră măcar aveţi aplauze... Eu ce am? Nici salariul nu mi l-am luat întreg, fiindcă n-am fost gata la timp cu spectacolul... că şi cum spectacolul ăsta nu trebuia gândit... că şi cum Ştefanovici n-ar fi murit... şi a trebuit să-l înlocuiesc... Arta nu e un simplu joc... E suferinţă şi moarte...

DANIEL *(lui Dădîrlat):* Are dreptate. Nu mai insista.

SPECTATOAREA: Da, da, nu mai insistaţi, că provocaţi tot felul de discursuri. De parcă noi, ceilalţi, n-am face sacrificii, n-am avea necazuri, n-am muri...

DĂDÎRLAT (*o priveşte câteva secunde fix pe Spectatoare, fără să-i adreseze niciun cuvânt, apoi se întoarce spre Daniel. Sec):* Dă-mi replica.

DANIEL *(ton de serviciu):* Bine, divorţaţi şi trăiţi fericiţi împreună. Am treabă.

DĂDÎRLAT: De unde a mai apărut şi prăpăditul ăla de Albu, că să-mi distrugă mie fericirea? Dacă nu-l părăseşte definitiv şi nu se-ntoarce la mine, îl calc cu maşina, îl schilodesc. O iubesc, mă-nţelegi? O iubesc

groaznic de mult!

DANIEL: Şi de ce-ai venit *aici,* de ce îmi spui *mie* toate astea?

DĂDÎRLAT: Da' *unde* să mă duc? *Cui* să-i spun? O să vină la dumneata... Ţi-a văzut toate piesele... Ţi-a scris şi scrisori, dar i le-am rupt eu. Dacă vine, goneşte-o. Convinge-o să se întoarcă la mine. Ce să caute ea la Albu? *(Bătăi în uşă. Apare Albu. Daniel îi priveşte pe amândoi cu groază.)*

ALBU: Scuzaţi, văd că nu sunteţi singur.

DĂDÎRLAT: Avem treabă.

ALBU *(îl ia deoparte pe Daniel şi-i şopteşte):* Probabil, un scriitor de-al dumneavoastră. Vin eu mai târziu. *(Iese.)*

DĂDÎRLAT: Cine-i mutra asta? De-aici, din vilă?

DANIEL *(mirat):* Nu ştiu. Pare că mă cunoaşte...

DĂDÎRLAT: Despre ce vorbeam? A, despre Albu. Să-l ferească Dumnezeu să-mi iasă vreodată în cale! Îl spulber!

DANIEL: Cum de-a scăpat până acum?

DĂDÎRLAT: A avut baftă că nu l-am întâlnit. Eu circul numai cu maşina. *(Brusc.)* Aoleu! Mi-am parcat maşina pe colţ. Dacă mi-o buşeşte vreunul... Mă duc! *(Iese. Se întoarce*.) Eşti un tip simpatic. Credeam că scriitorii vorbesc numai la televizor, dar văd că dumneata stai de vorbă cu oamenii de rând... Te pup. Dacă ai nevoie de ceva...

DANIEL: N-am.

DĂDÎRLAT (*fără să ia în seamă replica):* ...mă ocup şi-ţi rezolv. Socialismul a fost inventat că să ne meargă tuturor mai bine. *(Iese. Daniel pune mâna pe cutia de şah, vrea să plece, dar renunţă, se trânteşte pe pat. Din culise se aud îndemnuri, şoapte, strigăte. În sfârşit, apare Regizorul.)*

REGIZORUL: Ce faci, domnule, nu ieşi?

DANIEL: Lasă-mă puţin, te rog. Mă simt că într-o piesă de bulevard... cu triunghiul ăsta clasic: Andreea, Albu,

Dădîrlat... Crede-mă, e o prostie!... Îmi vând trupul şi glasul, personalitatea... unui personaj pe care nu reuşesc să-l înţeleg... S-a mai dus dracului o parte din mine...

REGIZORUL: Toţi ne topim în ceea ce facem, Daniel.

DANIEL *(sare, triumfător)*; Vezi? Mi-ai spus *Daniel! Eu* nu mai exist pentru tine decât că personaj!

REGIZORUL: Asta mi se pare minunat.

DANIEL *(ţipă):* Şi ce-i dacă ţi se pare minunat? Eu mor câte puţin cu fiecare rol, cum ar spune poetul, iar voi staţi pe margine şi ţipaţi: minunat! minunat!

REGIZORUL: În afară de tine nu ţipă nimeni.

SPECTATOAREA *(excitată):* Lăsaţi-l să moară puţin şi cu spectacolul ăsta.

DANIEL: Du-te. Lasă-mă să-mi fac treaba... *(Ia cutia de şah. Regizorul dispare. Daniel ezită, apoi se îndreaptă spre uşă. În uşă apare Andreea. Daniel o priveşte surprins, pune cutia de şah pe masă şi tace.)*

ANDREEA: Bună seara! Sunteţi scriitorul Daniel, nu-i aşa?

DANIEL: Ce doriţi, doamnă?

ANDREEA: Mă cheamă Andreea.

DANIEL *(o priveşte cu intensitate):* Andreea?

ANDREEA: Părinţii mei şi-au dorit un băiat. Îl şi numiseră Andrei, înainte de a mă naşte. Am fost un copil nedorit. Şi am rămas nedorită...

DANIEL: Înţeleg... Mi-aţi văzut toate piesele.

ANDREEA (*încântată*): Ştiaţi? Trebuie neapărat să vă vorbesc! *(Încuie uşa.)*

DANIEL: Veniţi mâine. Azi sunt ocupat *(Descuie.)*

ANDREEA: Cu ce? *(Încuie din nou.)*

DANIEL: Mă străduiam să nu scriu o piesă pe care nu vreau s-o scriu...

ANDREEA: Tot o veţi scrie.

DANIEL: De unde ştiţi?

ANDREEA: Fiindcă nimic din ceea ce trebuia să nu se scrie, n-a rămas nescris.

DANIEL *(se îndreaptă spre uşă, o deschide, gest de invitaţie):* Vă conduc.

ANDREEA: Nu! Mi-e frică! Ştiţi ce-nseamnă frica?

DANIEL: De cine vă este frică?

ANDREEA: De moarte.

DANIEL: De frica asta nu scăpăm decât prin moarte. Ha-ha-ha!

ANDREEA (*râs forţat):* Foarte inteligent! *(Serios.)* Sunt singură, înţelegeţi? Singură.

DANIEL: Într-o lume care se sufocă din cauza suprapopulării, nu puteţi fi singură.

ANDREEA: Ce-i pasă lumii de mine? (*Se aud ciocănituri în uşă. Andreea se agaţă de Daniel, îi blochează braţele.)* Nu deschideţi! Vă implor!

REGIZORUL *(apare* deus ex machina *şi intervine profesional):* Nu aşa! Nu numai frica te sileşte să-l îmbrăţişezi! E ceva mai mult...

ANDREEA *(se desprinde):* Ce, mai mult? Am spus că mi-e frică. Deci, *frica!*

REGIZORUL: Dar ai mai spus că eşti singură. Deci, şi *singurătatea.*

ANDREEA: Doar nu sunt o fluşturatică, să mă arunc în braţele primului bărbat care-mi iese înainte...

REGIZORUL: El nu e „primul bărbat care-ţi iese înainte”. Este *autorul* dramei tale.

ANDREEA: Mă înnebuneşti cu povestea asta. Pot eu anticipa că el va fi...

REGIZORUL: Atunci de ce-ai venit la *el? (Intră* în *scenă.)* Fii atentă! Eu sunt Daniel. Se aud bătăi în uşă. *(Se aud.)* Vino! *(Andreea îl îmbrăţişează pe Regizor.)* Mai strâns! Mai cu disperare!

ANDREEA (*ceva mai încet):* De ce abuzezi? De ce repeţi mereu scena asta cu mine? Ce vrei? Ce *mai* vrei?

REGIZORUL *(în şoaptă, dar destul de tare):* Nu te prosti! Nu vreau nimic de la tine. De mult nu mai vreau nimic...

SPECTATOAREA (*se ridică):* Nu pricep ce rost au toate astea. Când devenise, în sfârşit, mai interesant, mai palpitant, dumneavoastră întrerupeţi şi daţi indicaţii. Lăsaţi-ne să aflăm cine bate la uşă, ce vrea, ce...

REGIZORUL: *(ţinând-o în braţe pe Andreea, se adresează Spectatoarei):* Vedeţi, asta ar fi minima rezistenţă. Să creăm suspansul, să vă ţinem în tensiune şi să vă oferim până la urmă dezlegarea. Noi nu vrem să realizăm o comunicare schematică. Nu urmărim să creăm spectatori schematici.

SPECTATOAREA: Mersi de bunele intenţii, dar amestecul dumneavoastră ne deranjează. Nu mai înţeleg acţiunea.

REGIZORUL: Nu acţiunea e principalul, în teatru.

SPECTATOAREA: N-o fi, dar lăsaţi-ne să alegem noi ce-i principalul şi ce nu. Nu ne tot băgaţi pe gât teorii... Nici măcar nu-s noi. Am văzut o piesă de Pirandello care, tot aşa... Noi, spectatorii...

REGIZORUL *(întrerupe):* Nu vă supăraţi. Dumneavoastră vorbiţi în numele *tuturor* spectatorilor!

SPECTATOAREA *(ezitând):* Da.

REGIZORUL: De unde ştiţi ce *gândesc,* ce le *place,* ce *vor* ceilalţi?

SPECTATOAREA: *Cineva trebuie* să vorbească în numele spectatorilor.

REGIZORUL: Şi, de ce nu ne lăsaţi pe *noi* să facem acest lucru? Fiindcă şi noi *(zâmbeşte)* suntem spectatori.

SPECTATOAREA: Bine. Nu mă amestec în artă. E meseria dumneavoastră. Dar din punct de vedere *moral?*

REGIZORUL: Ce?

SPECTATOAREA *(jenată, dar hotărâtă să apere principiile morale)*: Îmbrăţişarea asta ce rost are? Adică... eu nu înţeleg?

REGIZORUL: Ce înţelegeţi?

SPECTATOAREA: Vi s-a spus clar: de ce *abuzaţi?* Ce *vreţi?*

REGIZORUL: Aici... eu...

ANDREEA *(nu-l lasă să* explice): Nu-i nevoie să explici... *(Se răzgândeşte brusc.)* Dar, dacă e nevoie, explic eu. *(Către Spectatoare.)* Dânsul *a fost* soţul meu. Mai doriţi să aflaţi ceva?

SPECTATOAREA: Îmi pare rău... Dacă ştiam... Oricum, însă, rămân la părerea mea: acţiunea trebuie să *curgă.* Altfel ne zăpăcim cu toţii. *(Se aşază, apoi îşi aduce aminte de ceva, se ridică din nou.)* Am mai văzut o piesă... tot aşa... a unui dramaturg autohton... Dar acolo avea rost... Era şi un spectator din sală, care se amesteca în acţiune. Mă rog... era pus... adică era actor... Vreau să spun că totul are o limită.

DANIEL: Aveţi dreptate. Totul are o limită. *(Către Regizor.)* Cred că s-a înţeles. Hai să reluăm.

REGIZORUL *(tulburat):* Să reluăm. *(Iese. Se aud bătăi în uşă.)*

ANDREEA (*se repede la Daniel, îl îmbrăţişează strâns, cu disperare, cu spaimă, cu o posibilă şi anticipată propensiune erotică):* Nu deschideţi! Vă implor!

DANIEL *(o mângâie, că pe un copil înspăimântat, că s-o liniştească):* De ce vă speriaţi? Poate că e Vladimir... sau Teodorescu... sau doamna Trifoi...

ANDREEA *(adăpostindu-se la pieptul lui, căutând ocrotire):* Nu... ştiu precis... Vă rog din suflet!...

DANIEL (*îi desprinde cu blândeţe braţele):* Hai, liniştiţi-vă. Doar nu sunteţi singură...

(Cineva încearcă uşa încuiată. Andreea e îngrozită. Daniel îi face semn să tacă. Paşi care se îndepărtează.)

ANDREEA: Am văzut maşina lui Dădîrlat. A fost aici?

DANIEL: A fost. Vă iubeşte.

ANDREEA *(râde):* Mă iubeşte!

DANIEL: Iar dumneavoastră l-aţi părăsit.

ANDREEA *(falsă vinovăţie):* Aşa e.

DANIEL (se *crede stăpân pe situaţie):* Păi, vedeţi?

ANDREEA *(grav):* Dar dumneavoastră vedeţi?
DANIEL: Ce să văd?
ANDREEA: Aşa, în general, vedeţi*?*
DANIEL *(ironic):* Aşa, în general, văd*.*
ANDREEA *(îşi dezbracă fulgerător pardesiul, apoi bluza şi se întoarce cu spatele):* Ce vedeţi?
DANIEL *(intrigat):* Vă rog… Ce-i asta? S-ar putea să intre cineva. *(Se postează în dreptul uşii.)* Îmbrăcaţi-vă imediat!
ANDREEA *(nici nu se gândeşte să se îmbrace):* Lăsaţi asta! Uitaţi-vă, domnule. Ce vedeţi?
DANIEL *(se uită):* Nişte dungi.
ANDREEA: De la Dădîrlat. Cu cureaua de la pantaloni. Patru lovituri. Le-am numărat. *(Vede că Daniel a întors capul.)* Nu, nu, uitaţi-vă! Ce mai vedeţi?
DANIEL: Ceva… nu ştiu ce…
ANDREEA: Arsuri. Tot de la Dădîrlat. Cu ţigara de foi.
DANIEL: Vă rog foarte mult să vă îmbrăcaţi.
ANDREEA *(îmbrăcându-şi bluza)*: V-a spus că-mi oferea totul, nu-i aşa? *(Daniel confirmă tăcut.)* Bani, casă, maşină, Mobilă, haine, restaurante, casetofon… *(Daniel aprobă.)* Şi lovituri de curea! Şi arsuri de ţigară! Şi pumni în burtă! Şi palme!
DANIEL: De ce?
ANDREEA: Că să tac… că să nu spun vreodată, cuiva, de unde are tot ce are… bani, casă, maşină… cum a adunat tot ce-a adunat…
DANIEL: Cum?
ANDREEA: Nu vă spun. O dată am spus… De-atunci am toate astea. *(Îşi arată vag spatele.)* Băusem cam mult. Îmi dădea să beau, că să ajung în starea în care se afla el… Făcea amor numai când era beat şi voia să mă-mbete şi pe mine… că să nu-mi fie scârbă de el…
DANIEL: De ce nu rămâneţi cu Albu?
ANDREEA: Ştiţi şi de Albu… A fost şi el? *(Daniel confirmă.)* Unde să rămân?

DANIEL: Cum unde? La el.
ANDREEA: M-a dat afară.
DANIEl.: Albu?
ANDREEA: Maşina lui de nivelat. Toată casa îi e plină numai de maşina lui de nivelat. Ştiţi ce-nseamnă să trăieşti sub acelaşi acoperiş cu o *obsesie*? Am încercat... Dar nu e om... E un fel de angrenaj al maşinii lui de nivelat. Ştiţi ce face noaptea? Îşi pune planşa ala sub pernă şi doarme iepureşte, cu pleoapele întredeschise... şi tresare într-una... şi ţipă prin somn... şi-şi caută mereu planşa ala blestemată...
DANIEL: Se teme să nu-i fure cineva invenţia.
ANDREEA: Să n-o folosească altcineva decât el. Vrea s-o pună *el* în practică. Să niveleze totul, absolut totul... Îşi cheltuieşte banii pe scrisori... pe care le trimite şefilor de state din toată lumea... *(Bătăi în uşă. Vocea lui Vladimir:* „Eu sunt, Daniel”. *Daniel deschide. Intră Vladimir. Andreea se refugiază în fotoliu.)*
DANIEL: Iartă-mă. Nu sunt singur.

(Arată spre Andreea.)

VLADIMIR *(nu vede nimic):* Da. Tu şi un fotoliu.
DANIEL: S-au întâmplat nişte lucruri ciudate, pe care n-am cum să ţi le explic... *(Arată spre Andreea.)*
VLADIMIR *(zâmbeşte):* Nu-i nevoie. Văd că ai căpătat un tic. Vrei să jucăm la tine? *(Se aşază*, *pune cutia de şah pe masă, o deschide.)*
DANIEL *(priveşte în culise spre sufleor*, *apoi revine la Vladimir):* Iartă-mă. Nu mai ştiu textul... De fapt... parcă nu era niciun text în scena asta... Trebuia să jucăm şah, şi atât. În prezenţa ei *(arată spre Andreea*), fără că tu s-o vezi...
VLADIMIR: Nu mă mai necăji... M-au distribuit în rolul ăsta idiot fiindcă n-am mai jucat nimic de un an şi ceva... Pentru Julieta, nu mai am vârsta... Pentru Ofelia, nu

avem Hamlet... Şi trebuie să fac prostia asta de rol... o poetă cu nume de bărbat... De ce-ţi baţi joc de mine? Cum am intrat eu în scenă, ai uitat textul.

DANIEL: Nu fi proastă fetiţo! N-am niciun motiv să-mi bat joc de tine... Cel mult, de mine însumi... Dar mi s-au încurcat toate în cap şi nu-s în stare să înnod firele.

ANDREEA *(se ridică):* Cât vorbiţi voi, mă duc să-mi beau cafeaua. *(Iese.)*

VLADIMIR: Trebuie să ajung mai repede acasă. Mama e bolnavă... e singură... de ce nu-nţelegi?

DANIEL *(îi ia mâna)*: Înţeleg... înţeleg foarte bine...

VLADIMIR: Nu pot. Mi-e teamă de ridicol. Nu suport să se râdă de mine... să se bârfească pe seama mea... Poate că sunt într-adevăr ridicolă, cu problemele mele de familie... Singurătatea asta a mea o plătesc cu vârf şi îndesat împotriva *mea* fac tot ceea ce fac... De ce oare sunt oamenii atât de răi?

DANIEL: Poate că nici nu sunt atât de răi. Au şi ei necazuri... le e greu să le primească şi pe-ale altora...

VLADIMIR (*îi ţine strâns mâna lui Daniel):* Nu-i apăra! Cine suferă nu poate să nu înţeleagă suferinţa altora. Am citit în o sută de cărţi, mi s-a spus de o mie de ori la şcoală, la cursuri, că arta îi face pe oameni mai buni. Poate că-i adevărat. Dar de ce nu-i face mai buni pe *artişti*? *Noi* trebuie să-i facem mai buni pe oameni, dar noi înşine, cum suntem? Invidioşi, egoişti, răi, meschini.

DANIEL: Nu-i chiar aşa.

VLADIMIR: Ba da! Ba da! Când a avut mama infarctul, o colegă a noastră, în vârstă, m-a reclamat la direcţie că lipsesc de la şedinţa aia de analiză sau de sinteză, nu mai ştiu, fiindcă nu-mi pasă de teatru, fiindcă-mi dispreţuiesc colegii...

DANIEL: Explicabil!

VLADIMIR: O justifici!

DANIEL: Am spus *explicabil.* Asta înseamnă ceva care *poate fi explicat.* Nu l-am dat dreptate.

VLADIMIR: Au ascultat-o!

DANIEL: Toţi oamenii trebuie ascultaţi. În fond, şi ea trăieşte o dramă.

VLADIMIR *(cu maliţie):* Ce dramă?! A jucat tot ce-a vrut, s-au pus piese anume pentru ea, a huzurit în teatru…

DANIEL: A muncit, n-a huzurit.

VLADIMIR: Toţi muncim, dar de ce nu-i lasă pe alţii să trăiască?

DANIEL: Ce înseamnă că nu-i lasă să trăiască? Luptă şi ea pentru supravieţuire. Tu nu-nţelegi ce înseamnă să îmbătrâneşti, să te ocolească din ce în ce mai mult rolurile… regizorii… colegii… viaţa…

VLADIMIR: Se poate îmbătrâni şi frumos.

DANIEL: Asta o spui numai când eşti tânăr.

VLADIMIR: De unde ştii? Ai trecut tu prin asta?

DANIEL: De o mie de ori… De zece mii de ori… Am încercat rolul ăsta… şi e cel mai greu rol, crede-mă. Dacă ai puţină imaginaţie…

VLADIMIR *(sarcastic):* A, mă acuzi de lipsă de imaginaţie.

DANIEL *(obosit):* Nici tu nu vrei să-nţelegi.

VLADIMIR: De ce? Fiindcă nu pot asocia bătrâneţea de răutate, ratarea, de invidie, lipsa de talent, de agresivitate?

DANIEL: Ai spus neadevăruri în care nici tu nu crezi. Bătrâneţea nu-i destul de cumplită şi-aşa? De ce ai nevoie de minciunile astea: ratare, răutate, lipsă de talent, invidie?…

VLADIMIR: Îţi mulţumesc pentru sinceritate, prietene drag. Prin urmare, sunt şi mincinoasă… *(Sec.)* Ţi-ai amintit textul?

DANIEL: Ce pot face pentru tine?

VLADIMIR *(rece):* Nimic. Chiar te rog să nu faci nimic!

SPECTATOAREA: Problemele astea s-ar putea rezolva într-o şedinţă…

DANIEL: De obicei, problemele astea nu se prea rezolvă în şedinţe.

SPECTATOAREA: Dar nici pe scenă. Stă acţiunea!

VLADIMIR: Aveţi dreptate. *(Se-ntoarce spre Daniel, începând să aranjeze piesele de şah.)* Hai! *(Intră doamna Trifoi.)*

DOAMNA TRIFOI: Am auzit că am fost bârfită aici, pe scenă, în fata spectatorilor. *(Privire teribilă spre Vladimir.)*

DANIEL: Am discutat despre viaţă.

DOAMNA TRIFOI: Şi de ce, de câte ori se discută „despre viaţă", trebuie să intre şi viaţa mea în discuţie?

REGIZORUL *(apare):* De ce aţi intrat? Nu era rândul dumneavoastră.

DOAMNA TRIFOI *(demnă):* Tinere, eu am jucat în cariera mea roluri mari: Lady Macbeth, Cleopatra, Nina Zarecinaia, Ziţa, Nora...

REGIZORUL: Ştim, doamnă...

DOAMNA TRIFOI: Iar acum... (*lacrimi mari i se scurg pe obraz, stricându-i fardul)* nimeni nu mă respectă... N-a venit una din colegele mai tinere, să-mi spună, măcar o dată, o vorbă bună... nu vreau să mă laude... unele nici nu m-au văzut jucând decât în prostiile astea... dar fiindcă sunt mai bătrână decât ele... aş putea să le ajut...

REGIZORUL: Părerea mea e că pirandellizăm prea mult.

DOAMNA TRIFOI: Voi, tinerii, vă solidarizaţi între voi... vă luaţi apărarea, unul, altuia... Pe mine toţi mă urăsc... nimeni nu mă apără...

SPECTATOAREA: Nu-i adevărat! *(Îşi dă seama că a fost prea dură.)* Să ştiţi că nu e chiar aşa cum vă închipuiţi... Toţi au problemele lor, necazurile lor... unii vă respectă... vă apără...

DOAMNA TRIFOI: Mulţumesc. *(Către Regizor.)* Eu când intru?

REGIZORUL: Vă anunţăm... S-au cam zăpăcit scenele. *(O ia politicos de braţ şi o conduce în culise.)* Fiţi fără nicio grijă. Totul va fi bine... *(Ies.)*

VLADIMIR: La urma urmei, suntem cu toţii prea nervoşi... E tensiunea prea mare. Ce faci, joci?

DANIEL: Nu mai jucăm. Nu are niciun sens. O partidă de şah e spectaculoasă numai când se joacă între mari maeştri.

VLADIMIR: Eşti supărat pe mine?

DANIEL: Nu.

VLADIMIR (*îi mângâie în treacăt obrazul cu arătătorul*): Iartă-mă. *(Iese. Daniel priveşte buimac în urma ei. Nu înţelege dacă gestul şi replica au fost ale colegei sau ale personajului... Vrea să alerge după ea. Dar a revenit Andreea, care s-a aşezat în fotoliu.)*

DANIEL: Sunteţi aici?

ANDREEA: Da.

DANIEL: Duceţi-vă la soţul dumneavoastră!

ANDREEA: La cine?

DANIEL: La Albu şi la Dădîrlat. Sau la unul clin ei. Sau la niciunul.

ANDREEA: Nu! Trebuie să mă ajutaţi!

DANIEL: Nu vă pot ajuta. E o chestiune personala a dumneavoastră. Iar eu nu mă amestec în viaţa intimă a oamenilor, că iau bătaie la fund.

ANDREEA: Strigaţi pe toate drumurile că omul trebuie să fie demn şi liber, că scopul vostru e fericirea omului. Dar când e să ajutaţi un om concret, în came şi oase... nu *Omul,* în general, fugiţi la capătul celălalt al pământului.

DANIEL: Nu am nicio putere, vă rog să mă credeţi. Sunt şi eu un biet membru al Uniunii Scriitorilor, şi singurul meu drept este să aleg şi să fiu ales.

ANDREEA: Literatura nu-i o putere?

DANIEL: Dumneavoastră confundaţi literatura cu o condică de sugestii şi reclamaţii. Aţi greşit rău de tot adresa.

ANDREEA: Şi unde să mă duc? La cine?

DANIEL: Aveţi încredere în oameni, în societate...

ANDREEA: Oamenii? Oamenii vor să afle cât mai multe, să comenteze, să dea sfaturi... nimeni nu face nimic pentru nimeni.

DANIEL: Societatea, stimată doamnă, se străduieşte să crească oameni noi, să-i formeze, să-i educe, dar nu poate face chiar totul... e încă neputincioasă în faţa structurii interne a omului, nu poate Influenţa genetica, încă. Cu timpul...

ANDREEA *(adaugă pe tonul lui):* Iar tragediile individuale... nu-i aşa... vor continua să existe şi în societatea viitorului...

DANIEL: Păi da, vedeţi că ştiţi?! Cu atâta ştiinţă de carte şi vă adresaţi unui ageamiu că mine?

ANDREEA: Am citit şi alte cărţi. Am citit chiar o carte despre fericire. „Ce este fericirea?" sau aşa ceva...

DANIEL: Şi?

ANDREEA: Şi, nimic. Ştiu aproximativ ce e fericirea, dar nu sunt mai fericită.

DANIEL: Totul e să împletiţi teoria cu practica.

ANDREEA: Adică să aplic în practică ideea de consens moral.

DANIEL: Ce idee? A, da, e bună. Aplicaţi-o întocmai.

ANDREEA: Şi să realizez, pe baza idealurilor comune şi a înţelegerii reciproce, o unitate de monolit cu Dădîrlat, sau cu Albu, sau cu amândoi.

DANIEL: Monolit, monogam... Cum doriţi...

ANDREEA *(simplu):* Mă ironizaţi.

DANIEL: Aţi prefera să-i invit pe Albu şi pe Dădîrlat la masă şi să le servesc ciuperci otrăvite?

ANDREEA: Am venit la dumneavoastră crezând că sunteţi şi om.

DANIEL: Aha! Şi aţi constatat că sunt numai fi.

ANDREEA: E tragic să descoperi că un scriitor nu poate face nimic pentru un om!... Am crezut că mă puteţi ajuta...

DANIEL: Am făcut atâtea pentru oameni că m-am ales cu

nenumărate picioare în fund. Aşa că m-am gândit să mai încerc şi cu altă specie. *(Începe să strângă piesele de şah şi să le pună în cutie.)*

ANDREEA (*cu infinită tristeţe):* Păcat! Aţi fi putut scrie o piesă bună... *(Bătăi în uşă. Andreea se aruncă în fotoliu şi-şi trage faţa de masă peste ea. Daniel deschide. Intră Dădîrlat.)*

DĂDÎRLAT: M-am întors că să te atenţionez...

DANIEL: Să mă atenţionezi?

DĂDÎRLAT: Dacă încerci să mă torni, în presă sau undeva, lasă că nu recunosc nimic, dar ai să ai de-a face cu mine. Şi nu te sfătuiesc.

DANIEL: Nici nu doresc.

DĂDÎRLAT: Nu, că dacă te porţi frumos şi mă ajuţi, aranjez eu. Cât câştigi pe lună?

DANIEL: Cât să-mi pot vedea de treburile mele.

DĂDÎRLAT: Nu-i bine. Trebuie să câştigi mai mult. Asta e scopul nostru. Să ne ridicăm mereu nivelul de trai şi calitatea vieţii. Îţi pot asigura, pentru început, patru-cinci mii pe lună. Îţi convine?

DANIEL: Şi ce trebuie să fac? Să-ţi spăl maşina?

DĂDÎRLAT: Nu trebuie să faci nimic. Mă ajuţi să-mi recapăt nevasta şi pe urmă îţi merge leafa. Dacă mai am nevoie, mai apelez.

DANIEL: Aha! Îmi asiguri un fel de sinecură, în schimbul căreia eu îţi asigur fericirea familială.

DĂDÎRLAT (*râde satisfăcut):* Exact! *(Îl împinge, obligându-l să se aşeze pe scaun.)* Dumneata crezi că eu trăiesc din salariu?

DANIEL: Nu cred.

DĂDÎRLAT: Oamenii nu se nasc egali. Unul e mai deştept, altul — mai prost. Unul — mai cu iniţiativă, altul — mai blegos. Aşa-i natura. Nejustă. Neechitabilă. Aşa o să fie cât lumea. Proştii o să trăiască din ce li se dă, deştepţii — din ce iau ei.

DANIEL: În cazul ăsta, eu sunt deştept.

DĂDÎRLAT: Bravo! Aşa te vreau.
DANIEL: Adică, trăiesc din ce iau eu, nu din ce-mi dai dumneata.
DĂDÎRLAT (*perplex)*: De ce mă interpretezi? Hai, ajută-mă s-o aduc înapoi pe Andreea!
DANIEL: De ce *eu?*
DĂDÎRLAT: A zis că vine la dumneata. Eşti scriitorul ei preferat. Ţi-a văzut toate piesele. Am încredere în dumneata.
DANIEL: Asta-i foarte îmbucurător, dar nu pot scrie o piesă în acest scop.
DĂDÎRLAT: De ce? Ţi-o plătesc. Mai mult decât dau ăia de la teatru. Dublu! Te rog din suflet! Să nu crezi că duc lipsă de femei. Dacă ai bani, ai şi femei. Dar pe ea o iubesc. De când m-a părăsit, viaţa mea nu mai are niciun rost. Pentru cine adun eu tot ce adun? Pentru cine risc eu? Pentru cine mă zbat? O *iubesc,* domnule!
DANIEL: O iubeşti şi o respecţi.
DĂDÎRLAT: Da.
DANIEL: Şi te porţi frumos cu ca.
DĂDÎRLAT: Ca cu o prinţesă. N-am atins-o nici cu o floare.
DANIEL: Nici cu cureaua…
DĂDÎRLAT (*fioros):* Glumeşti? Pe Andreea?! Nici nu port curea. Port bretele. De la armată nu mai port curea. *(Îşi arată bretelele.)*
DANIEL: Nici cu ţigara…
DĂDÎRLAT: Nu fumez. N-am fumat niciodată.
DANIEL *(derutat):* Omul e dator să-şi caute singur fericirea.
DĂDÎRLAT (*cade în genunchi):* Ajută-mă! Te rog în genunchi să mă ajuţi! Sunt un om singur. Ea e bucuria vieţii mele. Alta nu am. Îmi dau foc la casă şi la maşină. O omor, şi pe urmă mă sinucid.
DANIEL *(îl bate pe umăr):* Ridică-te.
DĂDÎRLAT: Dacă e problema de bani, nu mă uit. Dau oricât. Dar ce poţi face cu banii, când e vorba de

sufletul omului?

DANIEL (*îl saltă cu forţa):* Ia-ţi Opelul, du-te acasă şi-om vedea.

DĂDÎRLAT: Eşti salvatorul meu! *(Îi pupă mâna, pe care Daniel şi-o şterge apoi, discret, pe fundul pantalonilor. Daniel îl împinge spre uşă. Dădîrlat remarcă deodată prezenţa bizară din fotoliu.)* Ce ai acolo?

DANIEL *(urmărindu-i privirea; cu candoare):* Unde?

DĂDÎRLAT: În fotoliu.

DANIEL: O masă. Nu vezi că are şi faţă de masă?

DĂDÎRLAT: O masă, într-un fotoliu?!?

DANIEL: Dacă era invers, ţi se părea normal?

DĂDÎRLAT: Are o formă… aşa…

DANIEL: Forma îmbracă conţinutul, precum coaja, fructul.

DĂDÎRLAT (*eludează latura teoretică):* Ce fel de masă? Aş putea s-o văd?

DANIEL: Nu-i de vânzare. (*Îi barează drumul.)*

DĂDÎRLAT: De stejar?

DANIEL: De salcie plângătoare.

DĂDÎRLAT: Sculptată?

DANIEL: Brodată.

DĂDÎRLAT (*râde):* Bună!

DANIEL: Bună, rea, treaba mea.

DĂDÎRLAT (*obsedat):* Aş jura că-i un om… Nu, nu un om. O femele.

DANIEL *(împingându-l spre ieşire)*: Să nu juri niciodată. Poţi lua încă cinci ani. *(Dădîrlat iese nedumerit. Daniel încuie uşa, apoi se îndreaptă spre Andreea, care* s-a *eliberat de faţa de masă.)* Aţi văzut… vreau să spun, aţi auzit cât de mult vă iubeşte. Duceţi-vă la el şi trăiţi fericiţi până la adânci bătrâneţi, dacă scapă şi nu trebuie să-i duceţi mâncărică la închisorică.

ANDREEA *(tremurând)*: Mă alungaţi?

DANIEL: Vă sfătuiesc de bine şi la vară cald.

ANDREEA: Nu aveţi nimic sfânt.

DANIEL: Zestrea spirituală. *(Bătăi în uşă.)* Prefaceţi-vă în

masă, că s-a întors zmeul. *(Andreea se acoperă. Daniel deschide uşa. Intră Dădîrlat.)*

DĂDÎRLAT (*din uşă):* Domnule, oi fi dumneata scriitor de piese, dar cu mine să nu faci teatru! *(Dur, arătând spre fotoliu.) Ce* ai acolo?

DANIEL: Ce ţi-am spus.

DĂDÎRLAT: Ce mi-ai spus, să-i spui lui mutu'! *(Se duce direct la fotoliu*, *Daniel vrea să intervină*, *dar e dat cu violenţă la o parte. Dădîrlat ridică faţa de masă şi rămâne interzis.)* Ce-i cu tine aici?

ANDREEA: N-ai venit după mine?

DĂDÎRLAT (*confuz):* Ba da... adică da.

ANDREEA: Iată-mă-s.

DĂDÎRLAT (*şi-a regăsit calmul):* Vă ucid pe amândoi.

DANIEL: Dar eu ce vină am?

DĂDÎRLAT (*nici nu-l ia în seamă):* Până şi c-un scriitor m-ai înşelat! *(Implorare.)* Hai acasă! Lasă, că pe scriitor îl fac eu praf...

DANIEL *(bravează):* Mare lucru, să faci praf un scriitor!

DĂDÎRLAT (*pare că abia acum îl observă*): Să nu crezi că mă impresionezi cu piesele dumitale! Dacă vreau, cumpăr zece că dumneata!

DANIEL *(se dă mare):* Când om fi de vânzare.

DĂDÎRLAT (*expert): Totul* e de vânzare. *(Scoate un teanc de sute şi le pune pe masă.)* Ia-l şi dă-mi nevasta!

DANIEL: Ia-ţi nevasta şi banii.

ANDREEA: Bişniţari dezgustători!

DĂDÎRLAT (*pune banii în buzunar):* Gata! Hai acasă, că mă enervez! (O *apucă hotărât de braţ şi o trage spre uşă.)*

ANDREEA *(îl priveşte desperată pe Daniel):* Nu! (*Acesta vrea să scape din încurcătură, şi într-adevăr scapă, căci bate cineva la uşă; Daniel deschide. E Albu. Daniel îi obturează vederea cu trupul său.)*

ALBU: O caut pe soţia mea. Vreau s-o aduc înapoi în

căsuţa noastră.

DANIEL: Ca s-o striveşti cu maşina dumitale de nivelat orice?

DĂDÎRLAT: Ie-te-te! Asta-i Albu!

ALBU: Maşina nu există. E numai o idee. Dacă nu sentoarce la mine, nu mai am niciun rost. Pentru *ea* muncesc zi şi noapte. *Ei* i-o dedic. Convingeţi-o să sentoarcă la căsuţa noastră. Am o căsuţă cu terasă, patru camere, grădină cu trandafiri... cu prid... *(Priveşte pe lângă Daniel şi o descoperă stupefiat pe Andreea.)* Erai aici?!

ANDREEA: Eram.

ALBU: Te rog eu să te-ntorci la căsuţa noastră. Uite, şi domnul scriitor o să te-ajute să faci primul pas...

DANIEL: Nu mai ajut pe nimeni. Am mai ajutat pe unul să facă primul pas în literatură, şi după ce l-a făcut mănjură prin toate cârciumile.

ALBU (*o ţine una şi bună):* Scriitorii trebuie să-i ajute pe oameni să fie fericiţi.

DANIEL: Şi ce mai trebuie să facă scriitorii, în beneficiul umanităţii?

ALBU: Totul. Asta e menirea lor.

DANIEL: După părerea dumitale, există vreo diferenţă între un roman şi o maşină de spălat rufe?

ALBU: Mai întâi, de preţ.

DANIEL: Dar între o simfonie şi maşina dumitale de nivelat? (*Albu nu ştie.)* Nu ştii? (*Albu tace*.) Simfonia nu foloseşte la nimic, fiindcă nu nivelează.

ALBU (*scâncind*): Eu o vreau pe soţia mea!

ANDREEA: Spune-le să plece!

DĂDÎRLAT: Dar de ce nu-l laşi să intre?

ALBU *(intră; lui Dădîrlat):* Poate mă ajutaţi dumneavoastră...

DĂDÎRLAT: Sigur că te-ajut. Vino mai aproape! (Albu *se apropie*.)

DANIEL *(presimte furtuni):* Ajutaţi-vă cât vreţi, dar nu în

casa mea!

DĂDÎRLAT: Nu vrei să ieşim puţin în stradă? E întuneric, lume puţină, discutăm numai între patru ochi, îmi spui ce ai pe suflet, eu te-nvăţ minte... *(Îl ia pe după umeri şi-l trage spre uşă.)*

ALBU: Ştiam eu că se va găsi un suflet bun...

DĂDÎRLAT (*ieşind cu Albu):* Ce nalba, avem doar acelaşi scop... Iar scopul scuză mijloacele... *(Ies.)*

ANDREEA: Au să se bată!

DANIEL: Învingătorul va obţine mâna frumoasei prinţese.

ANDREEA: Sunteţi cinic.

DANIEL: Mai curând realist.

ANDREEA: E îngrozitor! *(Îşi acoperă ochii cu palmele.)*

DANIEL: Mai cutezaţi să mă priviţi în ochi?

ANDREEA *(privindu-l în ochi):* Da.

DANIEL: După ce-aţi umplut casa asta cu minciuni şi cu soţi de-ai dumneavoastră?

ANDREEA: Nu sunt soţii mei. V-am mai spus. Iar minciunile sunt ale lor.

DANIEL: O, da, cu urme de ţigări şi curele, de garsonieră de trei pe patru...

ANDREEA: Fiindcă dumneavoastră, ca bărbat, îi credeţi pe ei, şi nu pe mine. Fiindcă, în fond, şi dumneavoastră minţiţi.

DANIEL *(surpriză):* Ho-pa!

ANDREEA: Aţi umplut scenele cu minciuni despre fericire şi înţelegere, despre frumuseţea vieţii şi a oamenilor, despre dragoste şi prietenie. De ce nu-i arătaţi pe oameni aşa cum sunt el: răi, egoişti, cinici, blazaţi, prefăcuţi, mincinoşi? Ca-n viaţă.

DANIEL: În teatru — ca-n *viaţă* — sunt tot felul de oameni, şi buni şi răi. Mai mult: fiecare om poate fi şi bun şi rău. Altfel am arăta ca după trecerea maşinii de nivelat a lui Albu. Dar dragostea, şi frumuseţea, şi adevărul *există,* oricât de curios vi s-ar părea. Cercetaţi-vă sufletul şi veţi descoperi...

ANDREEA: În sufletul meu e pustiu că după un uragan. sunt numai ruine. N-a mai rămas loc decât pentru spaimă, ură...

DANIEL: Atunci sunteţi pierdută.

ANDREEA: ...şi moarte. Dar dumneavoastră nu vă pasă de moartea mea.

DANIEL: Mii de oameni mor zilnic în lume...

ANDREEA: Dar nu toţi v-au cerut ajutorul.

DANIEL (*exasperat*): Nu pot rezolva triunghiul ăsta al vostru, aşa cum nu pot rezolva nici triunghiul Bermudelor. Am fost slab la trigonometrie şi geometrie. Sunt un biet scriitor, care nici măcar nu mai are inspiraţie... Pe mine cine mă ajută?

ANDREEA (*cu privirea în pământ)*: Înţeleg. Flecare cu sine şi *pentru* sine. La urma urmei, de ce am venit aici? Fiindcă aţi scris nişte piese despre fericire? Trebuia să mă aştept la asta. Teatrul nu e viaţă.

DANIEL: Dar ce e?

ANDREEA: Convenţie... metaforă... habar n-am. Iar eu vă cer să vă amestecaţi în viaţă... *(Zâmbet trist.)* Iertaţi-mă. *(Îl sărută fulgerător pe obraz şi* se *aşază în fotoliu.)*

DANIEL *(îşi apasă obrazul cu degetele, că şi cum ar vrea să verifice materialitatea sărutului, apoi, cu paşi nesiguri, se îndreaptă spre masa de lucru, se aşază în faţa maşinii de scris, ridică mina, că să bată primele litere, când se aud ciocănituri în uşă. Daniel se adresează Regizorului.)* Nu vrei să vii puţin? *(Regizorul apare.)* Crezi că în felul ăsta o putem ţine la infinit? *(Regizorul, răbdător, aşteaptă explicaţia.)* Mereu intră şi iese cineva, e un du-te-vino perpetuu... Dacă asta se numeşte acţiune, dramaturgie, teatru, atunci eu mă fac aprod la tribunal!

REGIZORUL: În casa unui scriitor aşa este... aşa trebuie să fie... un du-te-vino permanent... Intră şi ies personaje, viitoare personaje... personaje viabile, personaje ratate... Casa lui e o lume!

DANIEL: Dar nu se petrece nimic... Discutăm... discutăm la nesfârşit...
SPECTATOAREA: Asta aşa e.
DANIEL: Teatrul e acţiune. Se ştie.
REGIZORUL: Da, dar acţiunea nu e numai dinamică exterioară. Şi într-o celulă e acţiune. Şi într-un atom e acţiune... Nu se vede cu ochiul liber... omul are şi el părţile sale invizibile cu ochiul liber... Omul e şi el o celulă... Teatrul se ocupă şi de acţiunile care, În aparenţă, nu există.
SPECTATOAREA: N-am nimic împotrivă să fie ascunse, dar să le *simţim!*

(Bătăi în uşă din nou. Regizorul se retrage. Intră Vladimir.)

VLADIMIR: Trebuie să-nţeleg că nu ai chef să joci şah...
DANIEL: Când nu pot lucra, nu pot nici juca şah. Viata mea e compusă din linii paralele. Dacă se întrerupe una, se blochează şi celelalte.
VLADIMIR: Bănuiesc că şi dragostea e la tine o linie paralelă.
DANIEL: E uşor să râzi...
VLADIMIR: Nu râd. Te compătimesc. *(Vrea să se aşeze* în *fotoliu, unde e Andreea.)*
DANIEL: Nu, nu acolo! *(Vladimir ridică din umeri şi renunţă.)* De ce nu pot scrie cum vreau?
VLADIMIR: Cine te împiedică?
DANIEL: Eu.
VLADIMIR: Te referi la autocenzură?
DANIEL: Mă refer la *mine.* Eu sunt cel mai înverşunat duşman al meu.
VLADIMIR: Asta ai citit-o undeva.
DANIEL: Poate. Ori de câte ori mă străduiesc să scriu ceva *adevărat,* iese *fals.*
VLADIMIR: Nu eşti tu de vină.

ANDREEA: Ba tu eşti de vină!
DANIEL (o *priveşte fugar, apoi prinde mâinile lui Vladimir şi le strânge cu desperare):* Dar am talent, Vladimir. Te rog să mă crezi!
VLADIMIR: Te cred. Doar n-o să te apuci să strigi că ai talent dacă n-ai avea.
DANIEL: Ba da. Toţi strigă. Dar eu chiar *am!*
VLADIMIR *(îşi retrage delicat mâinile):* Hai să-ţi citesc ceva. *(Scoate din buzunar o foaie de caiet şi citeşte.)*

Totul trebuie despicat în două
cu sabia,
ca pruncul oferit pe tavă
neînţeleptului rege
Solomon:
deoparte focul,
de partea cealaltă gheaţa,
deoparte dragostea,
de partea cealaltă scârba,
deoparte raţiunea,
de partea cealaltă animalul,
deoparte adevărul,
de partea cealaltă nimic.
Iar tu
(fiindcă şi tu eşti un întreg
ce trebuie despicat)
vei fi exact
la
mijloc.

DANIEL *(după o scurtă pauză):* Şi?
VLADIMIR: Şi... nimic. Asta e.
DANIEL: Adică ce e *asta* care e?
VLADIMIR: Versuri.
DANIEL: Sunt scrise prea din *cap. (Precizează.)* Pentru o femeie.

VLADIMIR: Şi după părerea voastră, femeile din ce ar trebui să scrie? *(Daniel ridică din umeri. Vladimir îl priveşte lung.)* Daniel, cu toate că nu-mi iubeşti poezia, eu te iubesc.

DANIEL *(interzis):* Asta ce mai e?

VLADIMIR: Nu ştiu.

DANIEL *(ca şi cum ar fi descoperit că ea e bolnavă):* Ce-i cu tine? (Se *apropie. Dar ea se retrage,* pas *cu pas, spre uşă.)*

VLADIMIR *(alb):* Nimic. Doar că-mi vine să urlu. *(Iese. Apare Regizorul.)*

REGIZORUL (*o aduce înapoi pe Vladimir):* Ai înnebunit? Când am repetat noi scena asta?

VLADIMIR (cu *privirile în pământ):* Personajul e prea fad. Am încercat să-i dau ceva...

REGIZORUL: E incredibil! Tu trebuie să fii uscată, rece, defeminizată, scrii o poezie cerebrală, conceptuală... Ce naiba îţi dai poalele peste cap?

VLADIMIR: Expresia mi se pare nepotrivită.

REGIZORUL: Dar ceea ce faci tu e potrivit?

VLADIMIR: Potrivit cu *ce?*

REGIZORUL: Cu piesa.

VLADIMIR: În piesă nu exist. Iar eu vreau să *exist!*

REGIZORUL: Şi altfel nu poţi să exişti?

VLADIMIR: Dacă dragoste nu e, nimic nu e. Am citit asta Intr-o carte.

REGIZORUL: Şi trebuie să bagi dragostea din cărţi?

VLADIMIR (sec): Din *mine.*

REGIZORUL (o *priveşte, îl priveşte pe Daniel, câteva secunde tace*, *apoi)*: Înţeleg. *(Blând.)* Dar nu se potriveşte personajului...

SPECTATOAREA: De ce? Nu vă supăraţi că intervin iar. De ce nu se potriveşte? De ce nu lăsaţi oamenii să iubească? Dumneavoastră sunteţi chiar atât de uscat? Dacă suferiţi, trebuie să sufere şi alţii?

REGIZORUL: *(indignat):* Bine, dar întreceţi orice măsură!

Eu…

SPECTATOAREA *(taie):* Eu v-aş ruga să nu stricaţi piesa.

REGIZORUL: Ceea ce aţi văzut era în afara piesei.

SPECTATOAREA: Şi ce-i cu asta? Mie mi-a plăcut. E mal frumos aşa.

REGIZORUL: Nu tot ce e frumos e şi util. *(Iese.)*

SPECTATOAREA: Dragostea e şi frumoasă, şi utilă. *(Râsete, cel puţin pe scenă*.) De ce râdeţi? (*Către sală.)* Cum ar fi lumea fără dragoste? *(Pauză.)* Poate că nici n-ar fi.

VLADIMIR: Ce părere ai de lecţia pe care am primit-o?

DANIEL *(nu înţelege*): Ce lecţie? De la cine?

VLADIMIR: De la regizorul nostru.

DANIEL *(ezitând îndelung):* Cred că… de fapt… are dreptate. *(Se grăbeşte să precizeze.)* Ai avut o tendinţă centrifugă…

VLADIMIR *(ochi mari):* Centrifugă?

DANIEL: În raport cu personajul… *(Vladimir vrea să riposteze*, *dar Daniel o prinde de mâini şi-i spune repede*, că *să nu poată fi întrerupt.)* Tu eşti rece, raţională, semeni cu poezia pe care o scrii, ai un fel de frigiditate… intelectuală, bineînţeles… nu aderi la cei din jur… Scrii o poezie care te reprezintă doar pe tine în raport cu tine…

VLADIMIR (cu *blândeţe, spre surprinderea* lui *Daniel*, *care se aştepta la o ripostă vehementă):* De unde ştii?

DANIEL *(încurcat):* Păi… rolul… tipul de poezie… totul conduce spre…

VLADIMIR (*cu aceeaşi blândeţe):* Te-am întrebat de unde ştii cum sunt eu în *realitate.* Adică, personajul meu. Pe scenă pot să-mi arăt doar o faţă, o latură… la urma urmei, rolul e prost scris… fiindcă aşa cum e scris el, nu e *nimeni.* Nu există oameni atât de uscaţi pe dinăuntru, oameni care să nu simtă nimic… Iar poezia nu se poate face doar cu mintea… *(Treptat reintră în rol.)* Înţelegi, Daniel? Nici tu nu-ţi scrii piesele numai cu mintea. Pui

şi ceva din tine în ele, nu?

DANIEL *(intrigat):* De ce nu mă previi când începi să spui *textul? (Privire spre sufleor, apoi spune şi el textul.*) Vezi, Vladimir, tocmai asta e problema. *Trebuie* să pun şi ceva din mine. Altfel nu se ponte. Altfel nu te crede nimeni. Altfel iese *moartă. (Bătăi în uşă. Intră, fără să fie poftit, Teodorescu. Are o revistă în mină.)* Dă-mi voie să-ţi prezint pe... *(Gest spre* Andreea.)

TEODORESCU *(o descoperă pe Vladimir):* Ne cunoaştem. Tocmai citisem aici *(arată revista) o* poezie a dumneavoastră... *(Deschide revista, arată cu palma poezia.)* Aţi putea să-mi explicaţi despre ce e vorba?

VLADIMIR *(sec):* Nu.

TEODORESCU: Ştiu, ştiu... asta e datoria criticilor...

VLADIMIR: Nu e datoria nimănui.

TEODORESCU: Totuşi... poezia îmi trezeşte oarecari nedumeriri...

DANIEL: Asta e bine. Dacă îţi trezeşte ceva, e bine. Rău era dacă te lăsa aşa cum eşti.

TEODORESCU *(serios):* Nu, nu, eu nu glumesc. Fii atent, poate-mi explici dumneata. *(Citeşte că pe o proză.)* „Maeştrii mei. Maestrul meu de lumini m-a sfătuit să-mi aleg o noapte întunecoasă, fără lună, fără stele, fără becuri, maestrul meu de sunet mi-a sugerat să mă scufund cât mai adânc în apa mării, dacă se poate pe timp de furtună, de uragan, de taifun, maestrul meu de ceremonii m-a povăţuit să-mi pun rochia neagră de seară, pantofii de lac şi şalul alb de mătase, acesta din urmă de preferinţă în gură. În aceste condiţii, mi-au spus, în unanimitate, maeştrii mei, voi putea să urlu.” Ce zici?

DANIEL (o *priveşte pe Vladimir, apoi pe Teodorescu; zâmbeşte):* Eu zic că e bine.

TEODORESCU: Ce e bine? Adică ce vrea să spună? *(Către Vladimir.)* Faceţi cumva aluzie la...

VLADIMIR *(întrerupe):* Nu fac aluzie la nimic şi, în general,

nu *fac* aluzii. Ceea ce am de spus, spun direct.

TEODORESCU (*nu se lasă):* Trebuie să înţeleg că…

VLADIMIR: Nu trebuie să-nţelegeţi nimic, dacă n-aţi înţeles.

TEODORESCU: Ba am înţeles.

VLADIMIR: Atunci, ce mal vreţi?

TEODORESCU: Mă interesează punctul de vedere.

VLADIMIR: Poezia are punct de fierbere. Sau punct de răcire. Nu punct de vedere.

TEODORESCU *(insistă):* Eu personal am înţeles că, în ciuda dezinvolturii pe care o afişaţi, aveţi o fire timidă. Sunteţi o inhibată, o refulată, o…

VLADIMIR: Nici eu nu ştiu cum sunt.

TEODORESCU: Când scrieţi, vă gândiţi la un poet anume… la o modalitate… sau căutaţi să fiţi cât mai originală?

DANIEL: Întrebarea mi se pare stupidă.

TEODORESCU: Atunci, s-o luăm altfel.

VLADIMIR: Ba să n-o luăm în niciun fel. Dacă nu v-a plăcut poezia, scrieţi, spuneţi-vă părerea în presă, trimiteţi o notă, o scrisoare deschisă…

TEODORESCU: Mi-a plăcut. De ce să nu-mi placă? Vreau doar să descopăr resorturile intime ale creaţiei.

VLADIMIR: Fără ajutorul meu.

TEODORESCU *(trist):* Nimeni nu mă ajuta… Nimeni nu vrea să-mi dezvăluie nimic! Cum o să-mi elaborez eu lucrarea de doctorat în condiţiile astea? *(Lui Vladimir.)* Lucrez la o dizertaţie despre cunoaşterea prin literatură… Contactul cu scriitorii e vital pentru mine…

VLADIMIR *(cu milă):* Vă înţeleg şi vă compătimesc. Cel mai bun contact cu scriitorii e prin ceea ce scriu ei, nu prin ceea ce spun. Mai ales că li se-ntâmplă unor scriitori ca una să spună şi alta să scrie.

(Teodorescu se aşază pe marginea fotoliului în care şade Andreea.)

DANIEL *(alarmat):* Ce faci, domnule? Nu se poate!

(Teodorescu sare că ars. Intră doamna Trifoi.)

DOAMNA TRIFOI: Domnu' Teodorescu, vă caut peste tot că o disperată. Păi mi-aţi promis să-mi vorbiţi despre artă? De ce fugiţi de mine?

TEODORESCU *(agasat):* Credeam că n-o să mă găsiţi...

DOAMNA TRIFOI: Şi-n gaură de şarpe vă găseam! *(Dulce.)* Să-i lăsăm pe aceşti doi tineri să-şi trăiască viaţa... Nu-ţi dai seama că între ei s-a înfiripat o frumoasă poveste de dragoste?

DANIEL: Doamnă Trifoi, vă rog să vă rezumaţi la atribuţiile dumneavoastră... cazare şi masă... şi să nu mai emiteţi ipoteze de viaţă...

DOAMNA TRIFOI: Dar nu-i nicio ruşine, dragii mei. *(Lui Teodorescu.)* Uită-te şi dumneata *(arată spre Vladimir)* cum îi strălucesc ochii, cât de frumoasă o face dragostea! Parcă are febră.

TEODORESCU: E febră intelectuală!

DOAMNA TRIFOI *(dispreţ)*; Febră intelectuală!!! *(O îmbrăţişează pe Vladimir, o mângâie.)* Să nu te ascunzi niciodată când iubeşti. *(Căldura din vocea ei îl scoate din bârlog pe Regizor.)*

REGIZORUL: Doamnă, exageraţi... Textul trebuie aruncat aşa, din vârful buzelor... Nu vă pasă de dragostea lor... Pe dumneavoastră vă interesează numai discuţia aceea despre artă, cu Teodorescu. Atât!

DOAMNA TRIFOI: De ce *atât?* În ea (*continuă s-o ţină îmbrăţişată pe Vladimir)* văd tinereţea mea... aşa arătam şi eu când eram îndrăgostită...

REGIZORUL (sâcâit): Dar asta e o chestiune particulară, a dumneavoastră... nu face parte din personaj... În culise vă puteţi depăna toate amintirile din tinereţe...

DOAMNA TRIFOI (*aspru*): Cui? Cine mă ascultă?

VLADIMIR (*încet*, *către Daniel):* O fi ipocrită?
DANIEL (plin de *înţelegere):* E sinceră.
DOAMNA TRIFOI (lui *Vladimir):* Iartă-mă pentru povestea aia... Ştiu că m-am înrăit...
VLADIMIR *(fără ură):* Dar ce rău v-am făcut eu?
DOAMNA TRIFOI: Nu mi-ai spus niciodată că vrei să stai de vorbă cu mine... Ţii minte când te-am invitat să bei o cafea cu mine la bufet, şi mi-ai spus că te grăbeşti, că ai treabă? N-ai venit niciodată să-mi spui un cuvânt bun... după vreo premieră... N-am nevoie de flori... Un cuvânt...
VLADIMIR: Eu vă admir... dar nu pot... credeţi-mă... nu pot! Şi nu ştiu, nu ştiu să fac complimente, să aduc laude, să... Am fotografiile dumneavoastră din toate spectacolele.
DOAMNA TRIFOI *(lacrimi*); Cât de proastă sunt! Iertaţi-mă! *(Iese din scenă,.)*
DANIEL *(Regizorului):* Uite ce-ai făcut!
REGIZORUL: Eu?
ANDREEA: De ce n-o laşi să joace cum vrea ea?
SPECTATOAREA: Chiar aşa! Are mai multă experienţă decât dumneavoastră.
REGIZORUL: În teatru nu contează numai experienţa. N-o să facem teatru că pe vremea lui Matei Millo...
SPECTATOAREA: Să ştiţi că eu până acum n-am văzut regizori de teatru... decât în poze... Ei, aflaţi că sunteţi o specie foarte antipatică.
REGIZORUL: Vă mulţumesc în numele speciei. Dumneavoastră, în schimb, nu ca specie, ca persoană, sunteţi foarte simpatică. Şi aţi fi şi mai simpatică, dacă ne-aţi lăsa să ne vedem de treabă.
SPECTATOAREA *(o întoarce cum îi convine):* Nu ştiu cine nu-i lasă pe oamenii ăia să-şi vadă de treabă... *(Cere, mut*, *acordul sălii, apoi se aşază.)*
TEODORESCU: Şi-acum, ce facem? N-o mai aduci atât de uşor în scenă. *(Arată în direcţia în care a ieşit doamna*

Trifoi.)

REGIZORUL *(ia un text, cercetează):* Se poate sări peste ce urmează... Nu-i important... Şi devenise cam sentimentaloid... totul.

VLADIMIR: Cum apare puţină căldură omenească, gata, „sentimentaloid”! Suntem manechine? Ce suntem?

REGIZORUL: Parcă am discutat o dată chestiunea asta. Iar ne-ntoarcem? Ieşiţi din scenă! *(Teodorescu şi Vladimir ies nedumeriţi.)* Hai, în pat! Nu, stinge mai întâi lumina şi aprinde veioza. *(Daniel se execută, dar nu şi electricienii. Regizorul ţipă către electricieni.)* Hei, nu se-aude?! Aţi adormit? Rămâne numai proiectorul patru!

(În sfârşit, luminile se sting, Regizorul iese. Daniel se trânteşte, îmbrăcat, pe pat.)

DANIEL (*pe pat*): Ciudată poezie! *(Îşi aminteşte.)* „În aceste condiţii, mi-au spus în unanimitate maeştrii mei, voi putea să urlu...” *(Îşi înalţă picioarele şi stă vertical, sprijinit în mâini şi în cap.)* E de-ajuns să stai strâmb, că să judeci drept. N-am voinţă, n-am curaj, n-am forţă, n-am talent! Ce simplu e totul!

(Andreea ia revista lăsată de Teodorescu, deschisă la pagina cu poezia lui Vladimir, se *apropie de veioză, citeşte.)*

ANDREEA: „Maestru meu de lumini m-a sfătuit...”

DANIEL *(revine în poziţia orizontală, se sprijină în coate):* Ce mai vrei?

ANDREEA: Poeta asta aiurită e îndrăgostită de tine.

DANIEL: Prostii! E revista lui Teodorescu... Epistemologul... un prostănac care-şi bagă nasul în oalele scriitorilor.

ANDREEA: Nu vorbeam de revistă, şi nici de Teodorescu...

Vorbeam de Vladimir… Cine-i A. D.?

DANIEL *(nu pricepe):* Cine-i?

ANDREEA: Sunt iniţialele tale. *(Citeşte.)* „Maeştrii mei”. „Lui A. D.”.

DANIEL *(sare din pat, îi smulge revista din mână* şi *citeşte, apoi):* Ar putea fi oricare altul…

ANDREEA: Un bărbat trebuie să spună întotdeauna: „Aş putea fi eu acela!”

DANIEL *(iritat):* Dă-mi şi lecţii! De ce te-ai întors?

ANDREEA: Eşti autorul meu. Am oarecari drepturi asupra ta…

DANIEL *(amar*): O, fireşte! Toţi aveţi drepturi asupra mea! Doamna Trifoi să-mi scotocească prin hârtii, Teodorescu să-mi scotocească prin biografie, Vladimir să-mi publice iniţialele, iar voi, ăştia, să mă asaltaţi cu tot felul de fleacuri.

ANDREEA: Fleacuri, Daniel? Dar tu despre ce scrii în piesele tale?

DANIEL: Nu mai ştiu. Oricum, n-am să scriu niciodată tâmpenia asta cu o femeie care fuge de la doi bărbaţi fiindcă se plictiseşte… Există probleme mai mari.

ANDREEA: Şi, de problemele mici, cine se ocupă?

DANIEL: Pentru probleme mici se găsesc destui scriitori mici.

ANDREEA: Ai dreptate. Şi ies scrieri mici.

DANIEL *(vine în faţa ei):* Andreea, niciodată nu va ieşi o piesă cât de cât serioasă din triunghiul ăsta nenorocit al vostru! Îţi jur!

ANDREEA: Nici dacă aş muri?

DANIEL (*râde*): De ce să mori? Oamenii pot muri când nu sunt iubiţi. Dar tu, care eşti iubită de *doi* bărbaţi, de ce să mori? Hai, fii serioasă!

ANDREEA: Bine. Am să fiu serioasă. Şi, pe urmă, ce am să fac?

DANIEL: Dacă nu vrei să te-ntorci la niciunul din el, şi îmi dau seama că nu vrei, pleacă din oraşul ăsta,

angajează-te undeva, munceşte, trăieşte din munca ta, îndrăgosteşte-te de cine-ţi place, iubeşte, întemeiază-ţi o familie, fă copii şi nu mai bovariza atât... că nu se potriveşte cu epoca. Vrem că oamenii să fie fericiţi, şi oamenii *trebuie* să fie fericiţi, de aceea şi-au smuls privirile din pământ şi şi le-au înălţat spre cer... Dar, dacă-ţi cauţi singură nefericirea... n-ai să...

ANDREEA *(aplaudă):* Frumos! Foarte frumos! Şi just! *(Pauză.)* Să plec din oraş. *Unde?* Nu am pe nimeni, nicăieri. Părinţii mei sunt pensionari... Nu mă pot ţine... Şi nici nu vor să mă mai vadă. A, să mă angajez... Dar nu ştiu să fac nimic.

DANIEL: Ce naiba ai păzit?

ANDREEA: Dădîrlat m-a luat din şcoală... Am fost câteva luni la un fel de registratură şi pe urmă m-a scos şi de-acolo. Nu avea nevoie de salariul meu...

DANIEL: Găseşti tu... înveţi să faci ceva...

ANDREEA: Ce să învăţ?

DANIEL: Orice.

ANDREEA: Vorbeşti că Albu, care nivelează *orice.*

DANIEL: Eşti tânără, eşti frumoasă, mai poţi fi iubită...

ANDREEA: Dar nu mai pot iubi *eu.*

DANIEL: Ei, asta-i! Doar n-or fi toţi că Albu şi Dădîrlat!

ANDREEA: Nici ei nu păreau aşa. Şi pe ei i-am iubit.

DANIEL: *Quod erat demonstrandum.*

ANDREEA: Adică?

DANIEL: Adică, se poate iubi.

ANDREEA: Eşti cel mai nepriceput scriitor din câţi există.

DANIEL: Mulţumesc.

ANDREEA: Tu trebuie să mă iubeşti, ca să mă salvezi.

DANTEL *(râde):* Asta e o aberaţie! Un scriitor nu-şi poate iubi personajul... decât aşa... metafizic...

ANDREEA: Personajele ne-iubite ies prost.

DANTEL: Nici nu mi-am propus să iasă bine. Nu mi-am propus *nimic.* Nimic, în legătură cu tine. *(Ciocănitură în uşă.)* Da. *(Intră Teodorescu.)*

TEODORESCU: Scuze. Mi-am uitat revista. *(Trece pe lângă Andreea, fără s-o vadă, şi ia revista.)* Apropo, cine-i A. D.?

DANTEL: Care A. D.?

TEODORESCU: Cel căruia i se dedică poezia.

DANTEL: Întreab-o pe ea.

TEODORESCU: Credeam că ştii. O fi tot din lumea literară?

DANIEL: O fi. Dostoievski, Dickens, Dürrenmatt…

TEODORESCU (*meditativ*): Da… da… (*Brusc.*) Dar pe niciunul nu-l cheamă A.

ANDREEA: Dante. Dante Alighieri. *(Evident. Teodorescu nu aude.)*

DANIEL *(reia):* Ar putea fi Dante. Dante Alighieri.

TEODORESCU: De ce n-a scris D. A.?

DANIEL *(excedat):* Ca să nu se confunde cu Aristofan.

TEODORESCU *(îl priveşte timp):* Cu Aristofan?!?

DANIEL *(împingându-l uşor spre ieşire)*: Da. Ar fi o confuzie fatală.

TEODORESCU *(ieşind):* S-ar putea… s-ar putea…

DANIEL *(închide uşa în urma lui Teodorescu)*: E îngrozitor tipul! *(Teodorescu revine.)*

TEODORESCU: Ar putea fi Alexandre Dumas! *(Dezumflat.)* Dar ce rost ar avea…? Unde-i regizorul? *(Acesta apare.)* Dom'le, lămureşte-mă şi pe mine, ca să nu mor prost. Eu de ce n-o văd pe dumneaei? *(Arată spre Andreea.)* Sunt chior?

REGIZORUL *(oftând):* N-ai cum s-o vezi. E personajul lui. *(Gest către Daniel)*

TEODORESCU: Dacă spectatorii o *văd,* eu de ce să n-o văd?

REGIZORUL: E imaterială.

TEODORESCU: În piese mistice nu joc.

REGIZORUL: Imaterial nu înseamnă mistic… Ea e un produs al conştiinţei lui.

TEODORESCU: Spuneai că nu l-a produs încă… că nu vrea

să serie piesa respectivă…

REGIZORUL: Nu l-a produs, dar *există.* Ca fapt de conştiinţă, nu că fapt literar.

TEODORESCU *(total buimac): Există,* dar nu se vede! Mare idioţenie!

REGIZORUL: Te invit să-ţi măsori cuvintele.

TEODORESCU: Dacă mă inviţi… nu refuz. Dar te invit şi eu să te mai gândeşti şi la spectatori. Dânşii plătesc. N-au venit aici să-l ameţim noi cu baba-oarba asta.

SPECTATOAREA: Dacă-mi daţi voie… *(Ezită, se uită în sală.)* Poate vrea altcineva să vorbească… *(Nu i se răspunde*.) Atunci, am să zic tot eu. Povestea e destul de confuză. Dar, daţi-i înainte. Poate ne lămurim noi…

TEODORESCU *(gest „manfişist"):* Daţi-i înainte… şi Dumnezeu cu mila. *(Iese, urmat de Regizor*, *dar uită iar revista pentru care* s-a *întors.)*

ANDREEA: Daniel, în afară de tine nu iubeşti pe nimeni?

DANIEL: Am iubit, că şi tine, Andreea… Dar m-am înşelat, că şi tine. Şi-acum mi-e frică, mi-e groază de dragoste.

ANDREEA *(îşi culcă obrazul pe umărul lui):* Pe mine, aşa cum sunt, m-ai putea iubi?

DANIEL: Ce aberaţie! Ce aberaţie! Tu nu exişti. Dacă nu vreau eu, nu exişti. Cum o să iubesc pe cineva care nu există?

ANDREEA *(se lipeşte de el*): Dacă m-ai iubi, *aş exista.*

(Regizorul întrerupe intempestiv.)

REGIZORUL: Nu aşa! Nu aşa! Tu nu cerşeşti! Pretinzi! E dreptul tău. Ai uitat ce-ai spus: „Am oarecari drepturi asupra ta"?

ANDREEA: Nu există drepturi în dragoste. În dragoste, iubeşti sau nu iubeşti.

REGIZORUL (sarcastic): A, ne-am schimbat părerile!

ANDREEA *(sec):* Nu.

REGIZORUL *(mereu* sarcastic*):* Nu mai eşti de părere că

soţia unui regizor trebuie să joace, să joace orice doreşte, oricând, să fie distribuită, fiindcă aşa trebuie? Nu?

ANDREEA: Cât de elegant mistificăm adevărul! Pur şi simplu, omiţând un şi. Fiindcă nu mi-am schimbat părerea, dragul meu. Soţia unui regizor, dacă are talent, iar tu ştii că am, şi mi-ai spus-o de atâtea ori, trebuie şi... înţelegi?... şi ea să joace, să fie fi ea distribuită...

REGIZORUL: De câte ori ţi-am explicat că pentru mine teatrul e un altar, nu un budoar... Fac teatru fiindcă sunt nebun după teatru, şi nu că să-mi aranjez, familia...

ANDREEA: O, te-am înţeles perfect... Dar ţi-am pretins eu vreodată favoruri? Ţi-am pretins privilegii? Tu ai fi făcut orice pentru oricine, doar pentru mine — nu, că să nu al senzaţia... cum spuneai tu... „senzaţia impură a compromisului”...

DANIEL: Vă rog... Ce sens are acum?

ANDREEA: Are, are! Cunosc pe cineva care a intervenit pentru toţi cunoscuţii şi necunoscuţii, a pus câte o vorbă bună pentru fiecare necăjit care-i scrie de la capătul celălalt al ţării... Dar pentru fiul lui, care era un om dotat, şi onest, şi care merita mal mult decât toţi. N-a ridicat un deget... Fiindcă e fiul lui... L-a lăsat să se descurce singur... Şi oamenii au ştiut asta. Şi au profitat.

REGIZORUL: N-am putut, ce vrei?! Oricând s-ar fi spus că te-am distribuit nu fiindcă eşti o actriţă bună, nu fiindcă ţi se potriveşte rolul, ci fiindcă eşti nevasta mea.

ANDREEA: Şi ce mi-a adus integritatea asta morală a ta? M-ai înlăturat de la cele mai frumoase roluri, de la rolurile pe care mi le doream cel mai mult... Aş fi îmbătrânit alături de tine, cerşindu-ţi un rol... dispreţuita de toţi...

REGIZORUL: Arta nu se face nici cu vanitate, nici cu

suspiciuni... Trebuia să al încredere În mine.

ANDREEA: În cel care-mi spunea că am talent, sau în cel care-mi refuza rolurile? În *cine?*

DANIEL: Zău n-are rost, fraţilor...

REGIZORUL *(enervat):* Nu te amesteca! *(Daniel ridică din umeri, îşi aprinde o ţigară şi iese. Regizorul se apropie de Andreea.)* Să admitem că am exagerat, că am greşit... că am greşit grav... Era un motiv să distrugi totul?

ANDREEA: Ce am distrus? O biată ruină... Asta nu e viaţă, să trăieşti În minciuni, şi în calcule, şi în spaima de eroare, şi în frica de comentarii răutăcioase... Nu se mai putea... *Nu mai puteam!*

SPECTATOAREA: Eu înţeleg că s-a întâmplat ceva grav... O dramă, poate... Dar nu despre asta e vorba În spectacol...

ANDREEA: Aveţi dreptate. Intr-un spectacol nu poate fi vorba decât despre ceea ce *este* vorba. *(Regizorului.)* Ne laşi să continuăm?

REGIZORUL: Da. Şi, te rog, fii atentă la ceea ce te-am rugat. Unde-i Daniel? *(Priveşte* în *jur. Apoi se apropie de Andreea.)* Mai spune o dată replica. Dar nu cerşi! Cu aplomb! Cu înverşunare.

ANDREEA (*repetă, aşa cum i s-a indicat*): Dacă m-ai iubi, *aş* exista.

REGIZORUL: E aproape bine. *(Îi face semn să reia textul, cu „mişcare". Andreea se lipeşte de el, cum făcuse mai devreme cu Daniel, şi repetă replica.)*

ANDREEA: Dacă m-ai iubi, aş *exista.*

REGIZORUL *(o strânge cu disperare în braţe şi şopteşte):* Te iubesc, te iubesc...

ANDREEA *(cu lacrimi în ochi):* Nu! Nu-i bine! M-ai derutat de tot! Aşa nu mai pot juca! De ce nu mă laşi să-mi fac rolul cum ştiu *eu,* cum pot *eu?*

REGIZORUL (*Îi dă drumul din braţe, face un pas înapoi):* Bine... Fă-l cum ştii tu...

(Se îndepărtează. Andreea are, o secundă, dorinţa aprigă de a alerga după el, dar tocmai intră Daniel. Îşi şterge lacrimile.)

ANDREEA (*mai supărată decât e cazul):* Unde ai dispărut?
DANIEL: Am fumat şi eu o ţigară. Ce facem? Continuăm?
ANDREEA: Da. Nu mai spun replica. (*Totuşi* o *spune „la rece”.)* Dacă m-ai iubi, aş exista.
DANIEL: Dacă te-aş iubi, aş exista eu.
ANDREEA: Nu crezi că e interesant faptul că se-ntâlnesc doi oameni care nu mai pot iubi?
DANIEL: E un lucru cumplit.
ANDREEA: Sau salvator. Goliţi de toate iubirile şi dezamăgirile anterioare, ar putea re-descoperi dragostea…
DANIEL: Asta-i literatură. Andreea.
ANDREEA: Domeniul tău.
DANIEL: Domeniul meu începe de la astfel de banalităţi în sus.
ANDREEA: Banalităţile nu sunt reale?
DANIEL: Nu. Cel care n-a inventat măcar un cuvânt nou despre viaţă, trăieşte în cea mai falsă dintre realităţi.
ANDREEA: Cu capul în jos şi picioarele în sus, ca tine adineaori…
DANIEL: Văd că-ţi plac numai imaginile concrete, palpabile…
ANDREEA: Şi plastice…
DANIEL: Andreea, nu te agăţa de o iluzie.
ANDREEA: Asta ar fi trebuit să-ţi spun eu. Căci pentru tine eu sunt o iluzie.
DANIEL: N-am pomenit discuţie mai echivocă. L-a depăşit şi pe bătrânul Pirandello. Suntem în plin suprarealism. Dacă m-ar vedea cineva cum discut cu un personaj… care încă nici nu există… m-ar crede nebun.
ANDREEA: Şi, în artă, nu e nevoie de puţină nebunie?

DANIEL *(ridică arătătorul):* Puţină!
ANDREEA: Dar ceea ce faci tu nu e nebunie, Daniel?
DANIEL: În afară de discuţia asta, nu cred să fi făcut vreo nebunie.
ANDREEA: Faptul că un om ar putea muri din cauza ta, ce e?
DANIEL *(precizează):* Un personaj.
ANDREEA: Un personaj e un *om.* Poţi suporta ideea asta?
DANIEL: Că un personaj e un om?
ANDREEA *(apăsat): Care moare din cauza ta.*
DANIEL: Să nu dramatizam. Oricum, dacă aş fi scris despre tine, aş fi scris o comedie, nu o dramă.
ANDREEA: Cineva spunea pe-aici că nu există comedii pure.
DANIEL: Înnebunesc! Amestecăm prea tare lucrurile. Hai, Andreea, pleacă! Lasă-mă cu singurătatea mea.
ANDREEA: Te simţi bine singur şi pustiu?
DANIEL: Mă simt că până acum. *(Ia revista uitată de Teodorescu, citeşte poezia, apoi, pe gânduri.)* „Lui A. D.” Oare ce-o fi în capul el? E nebună? E îndrăgostită?
ANDREEA: Şi una, şi alta.

(Întră Albu şi Dădîrlat braţ la braţ.)

DANIEL: O, ce surpriză! V-aţi şi împrietenit?
DĂDÎRLAT: Cu domnul Albu să nu mă împrietenesc? E un inventator repurtat.
DANIEL: Cine l-a mai purtat?
DĂDÎRLAT (*râde):* Bună! Hai că-l ştii şi dumneata. A inventat o chestie nemaipomenită! *(Lui Albu.)* Arată-i şi dumnealui invenţia!
ALBU *(duce mâna la buzunar*, *apoi renunţă):* A mai văzut-o.
DĂDÎRLAT: Perfect. *(Lui Daniel, arătând spre Albu.)* E un băiat foarte simpatic. Dacă l-aş fi ştiut mai demult, am fi fost prieteni la cataramă.

DANIEL: Cataramă e chestia aia de la curea, nu?
DĂDÎRLAT: Exact.
DANIEL: Şi spuneai că nu porţi curea…
DĂDÎRLAT: Ce nu spune omul la supărare!
ALBU: Domnu' Daniel, noi am venit aici, la dumneavoastră, cu un scop.
DANIEL: Deşi preferam să mai fiu vizitat şi fără scop. Vă ascult.
ALBU: Domnul Dădîrlat, care este un om admirabil…
DANIEL: Ce bine-i că aţi descoperit unul la celălalt însuşiri atât de alese!
ALBU: Da, şi eu mă bucur. Are şi Opel. Şi relaţii…
DANIEL: Ştiu.
ALBU: Domnul Dădîrlat este, că să spun aşa, primul soţ al soţiei mele. *(Arată spre Andreea.)*
DANIEL: Şi dumneata eşti al doilea soţ al soţiei dumitale.
ALBU *(continuă dezinvolt):* Şi, stând noi de vorbă, venind încoace…
DĂDÎRLAT: Ne-am oprit în restaurantul „Racul de aur", amândoi fiind amărâţi şi dezamăgiţi din dragoste…
ALBU *(confirmă):* Da… Chiar trişti. Am băut împreună două sticle de vin…
DÂDÂRLAT *(obsedat de precizie)*; „Riesling". Le-am plătit juma-juma.
ALBU: Ce ne-am spus noi?
DANIEL: Tot ce aveaţi pe suflet.
DĂDÎRLAT (*încântat):* Aşa e! De unde ştiţi?
DANIEL *(îi ameninţă* în *glumă cu degetul):* Şmecherilor! Păi nu vă cunosc eu?
ALBU: Am stat noi şi ne-am gândit…
DĂDÎRLAT (*precizare):* Am băut şi ne-am gândit.
ALBU: Da. Că nu e bine să sufere nimeni.
DANIEL: Foarte frumos v-aţi gândit!
ALBU: De ce să sufere prietenul meu Dădîrlat? De ce să sufăr eu? De ce să sufere biata Andreea? *(Gest spre ea.)*

DANIEL: O, interesant! Şi?
ALBU: În fond, viaţa e scurtă, bucuriile sunt rare…
DĂDÎRLAT: Cum şi le face omul.
DANIEL *(nerăbdător):* Şi? Şi?
ALBU: Ne-am hotărât, de comun acord, să rezolvăm problema în aşa fel că toată lumea să fie fericită.
DANIEL *(încordat):* Aşa…
ALBU: O să facem în felul următor. *(Se întoarce spre Dădîrlat.)* Vrei să explici dumneata?
DĂDÎRLAT: Nu, nu, spune dumneata, că spui mai bine.
ALBU: Andreea o să stea o săptămână cu domnul Dădîrlat, o săptămână cu mine.
DANIEL *(interzis):* Cum?
DĂDÎRLAT: Adică, prima săptămână stă la mine. Că eu sunt primul ei soţ, a doua stă la domnul Albu, că el e al doilea soţ… Şi pe urmă, din nou la mine, din nou la Albu… şi aşa mai departe.
DANIEL *(murmură):* Extraordinar!
ALBU *(mândru):* Nu-i aşa că-i extraordinar?
DANIEL: Pe *ea* aţi întrebat-o?
DĂDÎRLAT: Păi, de ce s-o mai întrebăm? Doar ne-am înţeles noi, bărbaţii, între noi. O să fie fericită. Dumneata doar să ne-ajuţi s-o convingem.
DANIEL: Aha. *(Deodată, sare ca împins de un arc.)* Domnilor, eu sunt un om blând din fire… Şi raţional… Dar dacă aş avea acum un pistol… *(Albu se sperie şi aleargă spre uşă. Dădîrlat, în schimb, se amuză copios de izbucnirea lui Daniel.)*
DĂDÎRLAT (*râzând în hohote, lui Albu)*: Lasă-l, că-i scriitor şi-i trec prin cop tot felul de caraghioslâcuri. *(Se apropie de Daniel, îl bate pe umăr.)* Ai haz.
DANIEL: Am. Ce folos că n-am un pistol… Ieşiţi imediat afară!
DĂDÎRLAT: Păi de ce te-ai supărat, frate?
DANIEL *(ecou):* O săptămână — unul, o săptămână — celalalt… *(Tare.)* Afară! Afară, am zis! *(Albu a şi ieşit.)*

DĂDÎRLAT: Eu zic să te mai gândeşti… *(Daniel ridică scaunul şi se apropie ameninţător de Dădîrlat, care se retrage spre uşă şi o zbugheşte afară. Daniel închide uşa.)*

ANDREEA: Ce părere ai?

DANIEL: Ăştia nici măcar de comedie nu-s buni. N-au pic de haz.

ANDREEA: Şi va trebui să mă duc o săptămână la unul şi o săptămână la altul… Şi să trăiesc aşa până la sfârşitul vieţii…

DANIEL: *Tu* ţi i-ai ales.

ANDREEA: Iar dacă am ales o dată prost…

DANIEL (*precis*): De două ori.

ANDREEA: Dacă am ales de două ori prost, sunt condamnată pe viaţă?

DANIEL: Poţi alege şi a treia oară.

ANDREEA: Te-am ales pe tine.

DANIEL: Andreea! Termină cu prostiile! Hai, du-te, trebuie să scriu, să lucrez!

ANDREEA *(umilă):* Nu mă alunga, Daniel. *(Cade în genunchi.*) Te implor, nu mă goni!

(Bătăi în *uşă.)*

DANIEL (*în panică*): Ridică-te! Ce dracu’ faci? Ridică-te, îţi spun! *(Intră Vladimir, care, fireşte, n-o vede pe Andreea.)*

VLADIMIR: Daniel, vrei să-ţi citesc o poezie?

DANIEL *(ambarasat):* Mai întâi să scap de Andreea.

VLADIMIR (*uluită*): Care Andreea?

DANIEL *(o ridică pe Andreea):* Personajul meu.

VLADIMIR *(se apropie de Daniel, îi mângâie obrazul):* Ce-i cu tine, dragul meu?

ANDREEA *(agăţându-se de braţul lui*): Nu mă lăsa, Daniel!

DANIEL *(nu ştie cui să-i răspundă. Se decide pentru Andreea):* Ţi-am spus că nu pot face nimic pentru tine…

VLADIMIR *(miratã):* Dar nu ţi-am cerut să faci nimic pentru mine.
DANIEL: Nu pentru tine...
VLADIMIR *(îngrijorată de starea lui):* Nu vrei să ieşim puţin la aer? Ne plimbăm şi o să-ţi treacă.
ANDREEA *(disperată):* Să nu-ţi treacă, Daniel!
DANIEL: Devii agasantă.
VLADIMIR *(lovită):* Cum?
DANIEL: Nu ţie ţi-am spus, Vladimir.
ANDREEA *(palidă)*: Am să mor, Daniel.
DANIEL: Mori, Andreea! Nici nu te-ai născut!
VLADIMIR: Cu cine vorbeşti? Despre ce vorbeşti? O, Doamne!

(Andreea se îndepărtează încet şi dispare.)

DANIEL (*îşi duce palma la frunte):* Sunt obosii... Nu ştiu ce-i cu mine... Ar trebui să-mi iau răspunderea personajelor mele... dar n-am curajul...
VLADIMIR: Dar alte răspunderi ai curajul să-ţi iei?
DANIEL *(o priveşte lung, câteva secunde):* Nu.
VLADIMIR: Ce fel de om eşti, Daniel?
DANIEL (*care s-a frânt parcă în el):* Obosit...

(Intră doamna Trifoi şi Teodorescu.)

DOAMNA TRIFOI: O femeie s-a aruncat de la etaj!
DANIEL: Ce femeie? Care femeie? Mi-aţi mai spus o dată asta!
DOAMNA TRIFOI: Eu? Imposibil. Acum câteva minute s-a-ntâmplat.
TEODORESCU: Şi ce frumoasă era! O chema Andreea.
DANIEL *(urlă):* Nu-i adevărat!
VLADIMIR (*îl îmbrăţişează):* Ce-i cu tine, iubitule?
DANIEL: Nu vei muri, Andreea! Am să scriu despre ridicola ta dramă şi despre amărâta ta comedie... Am să scriu o

parodie! O autoparodie! Am să scriu împotriva voinţei mele! Am puterea s-o fac! Vino, Andreea! Te iubesc!

(Apare Andreea, văzută, de data asta, *cu stupefacţie, şi de ceilalţi...)*

ANDREEA *(zâmbet)*: Îţi mulţumesc, Daniel.
DANIEL *(către spectatori):* Deci, iubiţi spectatori, acesta e teatrul. Nu e viaţă. E mai-mult-decât-viaţa... Teatrul are puterea de a ucide şi de a da viaţă... Dar cred că nu mai aveţi nevoie de discursul meu...
SPECTATOAREA: Nu.
DANIEL: Lucrurile vă sunt, aşadar, clare.
SPECTATOAREA (*zâmbind*): Nu.
DANIEL: Cu timpul, ne veţi înţelege. Poate. Acum, daţi-ne voie să murim puţin şi cu acest spectacol.

(Intră furtunos Dădîrlat şi Albu.)

DĂDÎRLAT: Staţi puţin, noi... adică noi... ce facem?
ALBU: Că dacă ea n-a murit, noi o luăm înapoi.
DOAMNA TRIFOI: Ce-i aici? Casă de creaţie sau casă de nebuni? Ăştia cine mai sunt?
TEODORESCU *(singurul care nu vede.. „personajele"):* Care ăştia? Eu nu văd pe nimeni.

(Doamna Trifoi profită de împrejurare, îl ia de braţ şi-i arată cele trei „personaje", dar Teodorescu nu vede.)

DOAMNA TRIFOI: Dacă scria o piesa istorică, cu o sută douăzeci de personaje, tot nu le vedeai?
TEODORESCU: Eu sunt epistemolog, doamna Trifoi. Eu nu văd decât ce există, ce cade, care va să zică, sub simţurile mele.
DOAMNA TRIFOI *(alintându-se)*: Eu cad sub simţurile dumitale?

VLADIMIR *(se lipeşte de Daniel):* Deşi totul e nespus de caraghios şi înfiorător de schematic, ceva îmi place…

DOAMNA TRIFOI *(dându-i un cot lui Teodorescu):* Vezi? Şi el îi place ceva…

TEODORESCU: Eu nu pricep nimic. Daniel ăsta n-a scris un cuvânt, şi toată lumea vede personaje..

DANIEL: *Idei* vezi?

TEODORESCU: Doar nu-s nebun!

DANIEL: Atunci, schimbă-ţi meseria. Întoarce-te la electrotehnică.

SPECTATOAREA: Eu zic să vă opriţi aici.

(Regizorul intră, aplaudând.)

REGIZORUL: Da, opriţi-vă! Spectatorii au întotdeauna dreptate.

(Probabil vor fi unele aplauze, timp în care Spectatoarea urcă pe scenă.)

SPECTATOAREA *(Regizorului):* Doi ani n-am jucat nimic. Absolut nimic. Am suferit cumplit, dar n-am spus nimănui, n-am făcut memorii, nu m-am ridicat în şedinţe, n-am reclamat pe nimeni. Mi-ai dat rolul ăsta. De… spectatoare. (*Cu tristeţe reţinută.)* E bine. E foarte bine şi aşa. Nu ştiu dacă am fost sau nu convingătoare… fiindcă, la urma urmei, toată lumea ştia că *joc,* că joc un rol, că nu sunt ceea ce pretindeam că sunt. Poate că n-am să mai joc încă doi ani nimic. Nu sunt roluri pentru toată lumea. Am să îmbătrânesc şi n-am să fac niciodată rolurile pe care aş fi vrut să le fac… Nu are importanţă. Îţi mulţumesc, în orice caz. Dar nu despre mine voiam să vorbesc. *(Se adresează tuturor.)* Noi ne-am jucat aici de-a teatrul şi viaţa… Trebuie să se ştie însă… nu putem ascunde… că în oraşul nostru o femeie a murit. A murit, totuşi, cu adevărat Se numea

Andreea...

(Doi oameni poartă, pe o targă improvizată, trupul unei femei. Toţi privesc nemişcaţi această trecere.)

---- CORTINA ----